

Чернівецький навчально-науковий юридичний інститут
Національного університету
«Одеська юридична академія»

МІЖНАРОДНИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ АРБІТРАЖ

Навчально-методичні рекомендації до вивчення курсу

Чернівці
2025

УДК: 341.9 (075)

ББК: 67.93я73

М 43

Рекомендовано до друку рішенням кафедри загальнотеоретичної юриспруденції та прав людини Чернівецького навчально-наукового юридичного інституту Національного університету «Одеська юридична академія»
(Протокол № від лютого 2025 року)

Рекомендовано до друку Навчально-методичною радою Чернівецького навчально-наукового юридичного інституту Національного університету «Одеська юридична академія»
(Протокол № від лютого 2025 року)

Рецензенти: **Вайцеховська О.Р.**, доктор юридичних наук, професор кафедри міжнародного права та порівняльного правознавства Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича.

Возняковська К.А., доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри цивільного, господарського права та приватно-правових дисциплін Чернівецького навчально-наукового юридичного інституту Національного університету «Одеська юридична академія».

М 43 Міжнародний комерційний арбітраж: навчально-методичні рекомендації для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня; галузь знань - 08 «Право», спеціальність - 081 «Право»/ Укл.: Волошук О.Т. Чернівці, 2025. 64 с.

Навчально-методичний посібник містить програму курсу «Міжнародний комерційний арбітраж», теми та плани семінарських занять, завдання для виконання самостійної роботи, задачі, тестові завдання, а також список рекомендованої літератури для вивчення курсу та перелік питань до підсумкового контролю знань.

Дане видання є допомогою для успішної підготовки студентів до складання заліків та іспитів. Призначене для вчених, викладачів вищих юридичних навчальних закладів, юристів-практиків, студентів і для всіх, хто цікавиться проблемами організації та діяльності міжнародного комерційного арбітражу.

ББК: 67.93я73

© ЧННЮІ НУ «ОЮА», 2025

© Волошук О.Т., 2025

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА.....	8
ПРОГРАМА КУРСУ «МІЖНАРОДНИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ АРБІТРАЖ»	10
ТЕМИ І ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ.....	14
МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ.....	29
БЛОК ТЕСТОВИХ ЗАВДАНЬ	32
БЛОК ЗАДАЧ.....	40
РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА	43
ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ.....	50

ПЕРЕДМОВА

У сучасних умовах стрімкого розвитку ринкових відносин і встановлення тісної міжнародної взаємодії між державами, їх фізичними та юридичними особами, особливого значення набувають інституції, які уповноважені вирішувати комерційні спори, що виникають у процесі такої взаємодії. Міжнародний комерційний арбітраж є одним із ключових механізмів альтернативного врегулювання спорів у сфері міжнародної торгівлі, що забезпечує ефективність, нейтральність та зручність для сторін, особливо у випадках, коли один із контрагентів є іноземцем.

Проблематика міжнародного комерційного арбітражу залишається надзвичайно актуальною, адже, хоча арбітражні органи не є державними судами, вони часто демонструють більшу компетентність і оперативність у розгляді спорів. На відміну від національних судів, де судовий процес може бути ускладнений мовними бар'єрами, недостатньою спеціалізацією суддів, тривалістю процедур та значними фінансовими витратами, міжнародний арбітраж надає можливість сторонам обирати мову провадження, арбітрів із досвідом у специфічних галузях, а також забезпечує конфіденційність.

Міжнародний комерційний арбітраж ефективно нейтралізує недоліки національних судових систем, забезпечуючи швидкість і простоту розгляду спорів. Суб'єкти господарювання все частіше обирають саме цей механізм для врегулювання конфліктів, адже арбітраж надає можливість гнучко пристосовувати процедури до потреб сторін і знижує ризик політичного чи іншого впливу.

У зв'язку з інтенсивним розвитком міжнародної комерції та збільшенням кількості арбітражних проваджень, попит на висококваліфікованих юристів у цій сфері зростає. З огляду на це, у навчальні плани юридичних вищих закладів освіти України було включено дисципліну «Міжнародний комерційний арбітраж». *Основна мета цієї дисципліни* – сформувати у студентів системне розуміння природи міжнародного комерційного арбітражу, його принципів, структури, а також навчити аналізувати правове становище учасників арбітражного процесу.

Завдання курсу охоплюють:

- ознайомлення студентів із теорією та практикою міжнародного комерційного арбітражу;
- вивчення механізмів і інструментів арбітражного процесу;
- формування вмінь застосовувати нормативно-правові акти для вирішення спорів між резидентами та нерезидентами;
- моделювання практичних ситуацій для відпрацювання шляхів розв'язання комерційних конфліктів.

Цей навчальний посібник розроблено з метою допомогти студентам опанувати міжнародний комерційний арбітраж відповідно до сучасних освітніх стандартів. Його завдання полягають у систематизації великого обсягу матеріалу, наданні базових знань із предмета, ознайомленні з актуальними теоретичними й практичними проблемами та навчанні студентів орієнтуватися в законодавстві й міжнародних договорах.

Для досягнення цієї мети посібник містить тематичний план, програму курсу, опорний конспект, практикум, термінологічний словник і список рекомендованої літератури, включно з нормативно-правовими актами, основною, додатковою та іноземною літературою, а також інтернет-ресурсами. Особливий акцент зроблено на практичних завданнях, які включають плани семінарських занять, тестові завдання, задачі та перелік завдань для самостійної роботи. Залежно від теми та складності матеріалу рівень завдань варіюється, що забезпечує рівномірний і системний підхід до навчання.

Посібник також містить термінологічний словник і список рекомендованих джерел, що дозволяє студентам не тільки ознайомитися з базовими питаннями курсу, але й поглиблено дослідити сучасні проблеми міжнародного комерційного арбітражу, пропонуючи шляхи їх вирішення.

Сподіваюся, що це видання стане корисним інструментом для студентів у процесі підготовки до семінарів, іспитів, а також у самостійному вивченні дисципліни «Міжнародний комерційний арбітраж».

ПРОГРАМА КУРСУ «МІЖНАРОДНИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ АРБІТРАЖ»

Тема 1. ПОНЯТТЯ ТРЕТЕЙСЬКОГО (АРБІТРАЖНОГО) ПОРЯДКУ ВИРІШЕННЯ СПОРІВ

Міжнародні комерційні спори та способи їх вирішення. Загальна характеристика альтернативних способів вирішення комерційних спорів: переговори, медіація, консiliaція, міні-процеси, третейський суд (арбітраж). Місце та роль арбітражу в системі альтернативного вирішення комерційних спорів. Поняття й особливості третейського (арбітражного) порядку вирішення комерційних спорів. Арбітражний розгляд як перша форма цивілізованого розгляду спорів. Розвиток арбітражу у стародавні часи. Застосування арбітражних процедур Древньою Грецією та Древнім Римом. Розвиток інституту арбітражу в середні віки. «Договір Джея» як основа створення перших арбітражних комісій. Розвиток арбітражу в XIX столітті. Розвиток міжнародного арбітражного судочинства в XX-XXI столітті. Переваги та недоліки третейського (арбітражного) порядку вирішення спорів. Основні тенденції міжнародного третейського (арбітражного) судочинства в сучасних міжнародних відносинах.

Тема 2. ПОНЯТТЯ І ВИДИ МІЖНАРОДНОГО КОМЕРЦІЙНОГО АРБІТРАЖУ

Поняття та специфічні риси третейського суду (арбітражу). Зіставлення термінів «третейський суд» і «арбітраж». Третейський суд, міжнародний публічний арбітраж, міжнародний комерційний арбітраж та їх відмінності. Процесуальні переваги та ризики міжнародного комерційного арбітражу та третейського суду у порівнянні з розглядом спорів у державних судах. Демократичний характер міжнародного комерційного арбітражу. Швидкість, гнучкість, простота, зручність, конфіденційність арбітражної (третейської) процедури. Принципи міжнародного комерційного арбітражу. Принцип автономії волі сторін (*lex voluntatis*). Принцип остаточності арбітражного рішення (*res judicata*). Теорії правової природи міжнародного комерційного арбітражу. Договірна теорія.

Процесуальна теорія. Змішана теорія. Автономна теорія. Види міжнародних комерційних арбітражів: інституційні та разові (*ad hoc*); універсальні та спеціалізовані. Випадок т. зв. адміністрованого арбітражного (третейського) суду. Основні засади організації та діяльності найбільш відомих арбітражних центрів у світі та Україні.

Тема 3. ДЖЕРЕЛА ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ МІЖНАРОДНОГО КОМЕРЦІЙНОГО АРБІТРАЖУ

Поняття та види джерел міжнародного комерційного арбітражу. Внутрішнє законодавство про міжнародний комерційний арбітраж. Конституція України (ст. 55). Закон України «Про міжнародний комерційний арбітраж» від 24 лютого 1994 р. Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність» від 16 квітня 1991 р. Закон України «Про міжнародне приватне право» від 23 червня 2004 р. Закон України «Про виконавче провадження» від 2 червня 2016 р. Господарський процесуальний кодекс України від 6 листопада 1991 р. Цивільний процесуальний кодекс України від 18 березня 2004 р. Міжнародні конвенції, угоди та типові регламенти, рекомендовані комісією ООН з права міжнародної торгівлі (ЮНСІТРАЛ, UNCITRAL) до застосування у арбітражній практиці. Універсальні міжнародні документи, які регулюють діяльність міжнародного комерційного арбітражу. Конвенція про визнання і виконання іноземних арбітражних рішень 1958 р. Арбітражний регламент для Європи 1966 р. Правила міжнародного комерційного арбітражу для Азії і Далекого Сходу 1966 року. Арбітражний регламент ЮНСІТРАЛ (UNCITRAL) 1976 року та його редакція 2010 р. та 2013 р. Типовий закон ЮНСІТРАЛ (UNCITRAL) 1985 р. Регіональні міжнародні документи, що регулюють діяльність міжнародного комерційного арбітражу. Європейська конвенція про зовнішньоторговий арбітраж 1961 р. Міжамериканська конвенція про міжнародний комерційний арбітраж від 30 січня 1975 р. (Панамська конвенція). Конвенція арабських держав про комерційний арбітраж від 14 квітня 1987 р. (Аманська Конвенція). Багатостороння угода (СНД) про порядок вирішення спорів, пов'язаних із здійсненням господарської

діяльності, від 20 березня 1992 р., укладена у Києві. Регламенти арбітражних інституцій.

Тема 4. АРБІТРАЖНА (ТРЕТЕЙСЬКА) УГОДА, ЇЇ ПРИРОДА

Поняття та правова природа арбітражної (третейської) угоди. Види арбітражних угод (арбітражна угода, третейський запис, третейський договір, компроміс, третейське (арбітражне) застереження). Форма арбітражної угоди. Поняття письмової форми арбітражної угоди. Усна форма арбітражної угоди. Роль та значення принципу автономності арбітражного застереження в міжнародному комерційному арбітражі. Правові наслідки визнання зовнішньоекономічного договору із арбітражним застереженням недійсним. Предмет арбітражної угоди. Зміст арбітражної угоди. Припустимість арбітражної угоди (арбітрабельність). Суттєві та факультативні умови арбітражної угоди. Порядок укладення арбітражних угод. Основні правила розробки арбітражних угод. Патологічні (дефектні) арбітражні угоди. Правові наслідки укладення патологічних арбітражних угод. Типові форми арбітражних угод.

Тема 5. ВІДВІД ДЕРЖАВНОГО СУДУ ТА МІЖНАРОДНОГО КОМЕРЦІЙНОГО АРБІТРАЖУ З НЕПІДСУДНОСТІ

Відвід державного суду з непідсудності як спосіб забезпечення виконання арбітражної угоди. Поняття відводу державного суду з непідсудності. Джерела правового регулювання процедури відводу державного суду з непідсудності. Підстави відводу державного суду з непідсудності (Нью-Йоркська конвенція про визнання та виконання іноземних арбітражних рішень (1958), Європейська конвенція про зовнішньоторговельний арбітраж (1961), Типовий закон ЮНСІТРАЛ «Про міжнародний торгівельний арбітраж» (1985), Закон України «Про міжнародний комерційний арбітраж» (1994). Колізійні питання дійсності арбітражної угоди. Оспорування арбітражної угоди в державному суді. Відвід комерційного арбітражу з непідсудності як форма заперечення дійсності арбітражної угоди. Поняття відводу

комерційного арбітражу з непідсудності. Джерела правового регулювання процедури відводу міжнародного комерційного арбітражу з непідсудності. Підстави відводу міжнародного комерційного арбітражу з непідсудності (відсутність арбітражної угоди, недійсність арбітражної угоди, втрата арбітражною угодою юридичної сили, перевищення міжнародним комерційним арбітражем повноважень). Строки подання клопотання про відвід міжнародного комерційного арбітражу з непідсудності. Доктрина «компетенції компетенції». Історія розвитку принципу «компетенції компетенції».

Тема 6. ПОРЯДОК РОЗГЛЯДУ СПОРІВ МІЖНАРОДНИМ КОМЕРЦІЙНИМ АРБІТРАЖЕМ

Загальні положення розгляду спорів в міжнародному комерційному арбітражі. Стадії арбітражного процесу. Вибір місця арбітражу. Специфічні риси порядку розгляду спорів в інституційних арбітражах та арбітражах *ad hoc*. Ініціювання арбітражної процедури. Формування складу арбітражу. Вимоги до арбітрів (національність, кваліфікація, знання мови, можливість брати участь у розгляді справи, незалежність та неупередженість). Правила етики міжнародних арбітрів. «Декларація» про незалежність арбітрів. «Символічний капітал» арбітра. Права та обов'язки арбітрів. Процедура призначення арбітрів. Призначення суперарбітра. Проведення попередніх засідань. Покриття арбітражних витрат та зборів. Підготовка та передача справи складу арбітражу. Розгляд спору по суті. Усні слухання. Винесення арбітражного рішення.

Тема 7. ПРАВОВИЙ СТАТУС АРБІТРАЖНОГО РІШЕННЯ

Поняття арбітражного рішення. Правова природа арбітражного рішення. Форма арбітражних рішень. Зміст арбітражних рішень. Властивості арбітражних рішень. Сутнісні характеристики арбітражного рішення. Остаточність арбітражного рішення як основна його властивість. Види арбітражних рішень.

Основне арбітражне рішення. Попередні, проміжні та часткові рішення. Арбітражне рішення на узгоджених умовах. Рішення *ex parte*. Декларативне рішення. Рішення про виправлення помилок основного рішення. Рішення про тлумачення основного рішення. Внутрішні, іноземні та «конвенційні» рішення у міжнародному комерційному арбітражі.

Тема 8. СКАСУВАННЯ АРБІТРАЖНОГО РІШЕННЯ.

Поняття скасування арбітражного рішення. Значення та роль процедури скасування арбітражного рішення для розвитку сучасних комерційних відносин. Порядок та підстави скасування арбітражних рішень. Перевищення повноважень арбітрами. Недійсність арбітражної угоди. Неарбітрабельність спорів. Процесуальні порушення, допущені у ході арбітражного розгляду. Порушення прав сторін на представлення своєї позиції. Порушення публічного порядку держави. Правові наслідки скасування арбітражного рішення.

Тема 9. ВИЗНАННЯ ТА ВИКОНАННЯ АРБІТРАЖНИХ РІШЕНЬ

Загальні засади процедури визнання та виконання арбітражних (третейських) рішень. Значення успішного вирішення питання про визнання та виконання арбітражного рішення. Форми виконання арбітражного рішення: добровільне та примусове. Основні засади порядку визнання та виконання арбітражних рішень, визначені у національному законодавстві. Загальні положення визнання та виконання іноземних арбітражних рішень, визначені у міжнародно-правових актах про міжнародний комерційний арбітраж (Типовий закон ЮНСІТРАЛ про міжнародний торговельний арбітраж 1985 р., Нью-Йоркська конвенція про визнання та виконання іноземних арбітражних рішень 1958 р., Європейська конвенція про зовнішньоторговельний арбітраж 1961 р., двосторонні угоди). Моделі визнання та виконання іноземних арбітражних рішень в зарубіжних країнах. Депонування (реєстрація). Виконання арбітражного рішення

безпосередньо. Екзекватура. Пред'явлення до державного суду позову на підставі арбітражного рішення як свідчення наявності боргового зобов'язання, що підлягає судовому захисту. Умови визнання та підстави відмови у визнанні та приведенні до виконання іноземних арбітражних рішень за Нью-Йоркською конвенцією про визнання та виконання іноземних арбітражних рішень 1958 р. Виконавчі документи. Підстави для відмови у визнанні та приведенні до виконання іноземних арбітражних рішень.

ТЕМИ ТА ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Тема 1

ПОНЯТТЯ ТРЕТЕЙСЬКОГО (АРБІТРАЖНОГО) ПОРЯДКУ ВИРІШЕННЯ СПОРІВ

План

1. Комерційні спори та способи їх вирішення
2. Поняття й особливості арбітражного порядку вирішення комерційних спорів
3. Генеза інституту третейського (арбітражного) судочинства
4. Переваги та недоліки третейського (арбітражного) порядку вирішення спорів
5. Тенденції розвитку арбітражного (третейського) судочинства

Теми для повідомлень та рефератів

1. Альтернативні способи вирішення комерційних спорів в умовах глобалізаційних процесів у сучасному світі.
2. Спори у міжнародній комерції: суди чи арбітражі?
3. Ризики при зверненні до третейського судочинства.

Література

Нормативно-правові акти

Гаагской конвенции о мирном решении международных столкновений 1907 г. URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_938

Господарський процесуальний кодекс України від 6 листопада 1991 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1798-12>

Закон України від 11 травня 2004 р. «Про третейські суди». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1701-15>

Закон України від 24 лютого 1994 р. «Про міжнародний комерційний арбітраж». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4002-12>

Конвенція з примирення і арбітражу в рамках НБСЄ від 15 грудня 1992 р. URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_a11

Хартія європейської безпеки від 19 листопада 1999 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_166

Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15>

Основна література

Волощук О.Т. Міжнародний комерційний арбітраж. Навчальний посібник. Чернівці: ЧНУ, 2011. С. 10-24.

Коваленко В.В., Юлдашев С. О. Недержавне судочинство в Україні: Монографія. К.: МАУП, 2006. 168 с.

Литвин Н.А. Правове регулювання діяльності третейських судів в Україні/ Литвин Н.А., Литвин О.В., Коваль М.В., Долгий О.А. [монографія]. Ірпінь: Національний університет ДПС України, 2012. С. 7-71.

Притика Ю.Д. Міжнародний комерційний арбітраж: Питання теорії та практики: Монографія. К.: Концерн «Видавничий Дім «Ін Юре», 2005. С. 44-69.

Цірат Г.А. Міжнародний комерційний арбітраж: Навч. посіб. К.: Істина, 2002. С. 7-18.

Чубарев В.Л. Міжнародне приватне право. Навчальний посібник. К.: Атіка, 2006. С. 516-523.

Шепель Т.П. Третейські суди в Україні: стан розвитку, статистика, практика та перспективи/ Шепель Т.П., Чагін С.М., Колотило М.М., Болтушкіна О.В., Мустафасва М.Д., Харченко Н.М. Київ, 2018. С. 6-23.

Додаткова література

Коннов А.Ю. Понятие, классификация и основные виды альтернативных способов разрешения споров. *Журнал российского права*. 2004. 12. С. 120-131.

Любченко Я.П. Підходи до визначення сфери альтернативних способів вирішення спорів Вип. 27. С. 214-226. URL: http://nbuv.gov.ua/jpdf/dbms_2014_27_19.pdf

Осипенко О.О. Міжнародний комерційний арбітраж як альтернативний спосіб вирішення міжнародних спорів. *Право і суспільство*. 2011. № 4. С. 64-68.

Притика Ю.Д. Принцип диспозитивності третейського розгляду. *Вісн. господар. судочинства*. 2004. № 1. С. 326-331.

Притика Ю.Д. Підвідомчість справ третейському судові. *Право України*. 2004. № 7. С. 45-49.

Притика Ю.Д. Третейський розгляд господарських спорів: сучасність та перспективи розгляду. *Вісник ВАС України*. 2000. № 2. С. 167-176.

Приходько А.В. Теоретико-правове дослідження правової природи та видів міжнародного комерційного арбітражу. *Наше право*. 2014. № 9. С. 144-150.

Скрипченко С., Побірченко І. Зовнішньоекономічна Феміда. *Право України*. 1992. № 11. С. 45-51.

Сліпачук Т. Міжнародний комерційний арбітраж і питання імунітету держави: тест на сумісність. *Юридичний журнал*. 2005. № 4. С. 84-92.

Фединяк Л. Примирювальні процедури та медіація як способи вирішення зовнішньоекономічних спорів: правотворчий досвід України та іноземних держав. *Підприємництво, господарство і право*. 2006. № 2. С. 3-5.

Ball M. The Essential Judge: the Role of Courts in a System of National and International Commercial Arbitration. *Arbitration International*. Vol. 22. 2006. N 1.

David R. Arbitration in International Trade. 1985.

Dražozač C.R. Commercial Arbitration: Cases and Problems. 2002.

Fouchard P., Gaillard E., Goldman B. On International Commercial Arbitration. Hague: Kluwer Law International. 1999.

Тема 2

ПОНЯТТЯ І ВИДИ МІЖНАРОДНОГО КОМЕРЦІЙНОГО АРБІТРАЖУ

План

1. Поняття, ознаки та види міжнародного комерційного арбітражу
2. Класифікація міжнародних комерційних арбітражів
3. Арбітраж *ad hoc*
4. Інституційний арбітраж
5. Найбільш популярні арбітражні центри з вирішення комерційних спорів

Теми для повідомлень та рефератів

1. Арбітраж в публічному та приватному праві: основні відмінності.
2. Постійнодіючий чи разовий арбітраж: якому виду надати перевагу?
3. Міжнародний арбітраж при ТПП України: основні засади організації та функціонування.

Література

Нормативно-правові акти

Арбітражна комісія при Центральній торговій палаті Фінляндії. URL: <http://svbusiness.ru/content/view/60/33/>.

Господарський процесуальний кодекс України від 6 листопада 1991 р.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1798-12>

Закон України від 11 травня 2004 р. «Про третейські суди». URL:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1701-15>

Закон України від 24 лютого 1994 р. «Про міжнародний комерційний
арбітраж». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4002-12>

Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 р. URL:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15>

Основна література

Волощук О.Т. Міжнародний комерційний арбітраж. Навчальний
посібник. Чернівці: ЧНУ, 2011. С. 14-67.

Гончаренко О.М. Міжнародний комерційний арбітраж: навч. посіб.;
Київ. нац. торг.-екон. ун-т, Каф. комерц. права. Ніжин: Вид-во НДУ ім.
М. Гоголя, 2014. 203 с.

Литвин Н.А. Правове регулювання діяльності третейських судів в
Україні/ Литвин Н.А., Литвин О.В., Коваль М.В., Долгий О.А.
[монографія]. Ірпінь: Національний університет ДПС України,
2012. С. 62-71.

Притика Ю.Д. Міжнародний комерційний арбітраж: Питання теорії та
практики: Монографія. К.: Концерн «Видавничий Дім «Ін Юре», 2005.
С. 44-69.

Цірат Г.А. Міжнародний комерційний арбітраж: Навч. посіб. К.: Істина,
2002. С. 7-18.

Чубарєв В.Л. Міжнародне приватне право. Навчальний посібник. К.:
Атіка, 2006. С. 516-523.

Шепель Т.П. Третейські суди в Україні: стан розвитку, статистика,
практика та перспективи/ Шепель Т.П., Чагін С.М., Колотило М.М.,
Болтушкіна О.В., Мустафаєва М.Д., Харченко Н.М. Київ, 2018. С. 6-23.

Додаткова література

Бондарьов Т. Міжнародний комерційний та інвестиційний арбітраж.
Законодавство і практика України. *Юридичний журнал*. 2005. № 5. С.
32-38.

Буткевич В.Г., Мицик В.В., Задорожній О.В. Міжнародне право.
Основи теорії. За ред. В.Г. Буткевича. К.: Либідь, 2002. 608 с.

Висоцька О.В. Вирішення спорів у міжнародному комерційному
арбітражі: Дис. на здоб. наук. ступ. д-ра філософії в галузі права. МКА;
МАУП; Міжнар.відкр.ун-т. К., 2004. 165 с.

Висоцька О. До проблеми: міжнародна арбітражна практика. *Персонал*. 2005. № 1. С. 85-87.

Волощук О.Т. Міжнародний комерційний арбітраж: причини популярності. *Юридичний вісник*. № 4. 2010. С. 69-75.

Волощук О.Т. Поняття та правова природа арбітражу. *Науковий вісник Чернівецького університету*: Зб. наук. праць. Вип. 489: Правознавство. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2009. С. 51-55.

Волощук О.Т., Гетманцев М.О. Арбітраж ad hoc: поняття та специфічні риси. *Юридична Україна*. № 1. 2019. С. 60-68.

Волощук О.Т., Гетманцев М.О. Правовий статус арбітра міжнародного комерційного арбітражу: монографія / за заг. ред. док. юрид. наук, проф., акад. НАПрН України О.Д. Кручана. К., 2020. 170 с.

Дмитрієва Г.К. Международный коммерческий арбитраж: Учебно-практическое пособие. М.: Проспект, 1997. 232 с.

Єременко О., Тимченко А. Арбітраж ad hoc: порядок створення та функціонування. *Бухгалтерія*. № 27/2. 5 липня 2001. С. 41-43.

Захарченко Т. Створено Третейський суд при Торгово-промисловій палаті України. *Право України*. 2004. № 12. С. 5-7.

Захарченко Т. Третейський суд - це суд довіри. *Адвокатура*. 2005. № 5. С. 12-15.

Кисельова Т.С. До питання про визначення статусу арбітражу (третейського суду). *Держава і право: Юрид. і політ. науки*. К.: Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. 2001. Вип. 13. С. 344-347.

Коваленко В.В., Юлдашев С.О. Недержавне судочинство в Україні: Монографія. К.: МАУП, 2006. 168 с.

Мамон З. Міжнародний арбітраж як засіб мирного вирішення міжнародних спорів. *Теорія і практика інтелектуальної власті*. № 3. 2010. С. 3-9.

Міжнародне судочинство. Кол. авт.; За заг. ред. Ю. С. Шемшученка. К.: ТОВ «Видавництво «Юридична думка», 2009. 260 с.

Переверзєва О. Підвідомчість арбітражів, що розглядають морські спори. *Юридичний журнал*. 2004. № 5. С. 123-124.

Переверзєва О. Розвиток правових засад у міжнародних морських арбітражах різних країн світу. *Юридичний журнал*. 2006. № 5. С. 40-44.

Притика Ю. Деякі аспекти поняття міжнародного комерційного арбітражу і його застосування. *Право України*. 1995. № 11. С. 5-7.

- Притика Ю.Д. Принцип диспозитивності третейського розгляду. *Вісн. господар. судочинства*. 2004. № 1. С. 326-331.
- Притика Ю.Д. Сучасні тенденції розвитку третейських судів у зарубіжних країнах. *Вісн. господар. судочинства*. 2004. № 2. С. 192-197.
- Приходько А.В. Теоретико-правове дослідження правової природи та видів міжнародного комерційного арбітражу. *Наше право*. 2014. № 9. С. 144-150.
- Сліпачук Т. XIII Конгрес міжнародних комерційних арбітражів. *Право України*. 1998. № 8. С. 112-115.
- Born G. International Commercial Arbitration in the United States. Deventer, Boston, 1994. 804 p.
- David R. Arbitration in International Trade. 1985.
- Dražozač C.R. Commercial Arbitration: Cases and Problems. 2002.
- Fouchard P., Gaillard E., Goldman B. On International Commercial Arbitration. Hague: Kluwer Law International. 1999.
- Mustill M. Arbitration: History and Background, Journal of International Arbitration, Kluwer Law International, 1989. Vol. 6. Issue 2. P. 43-56.
- Renzo Morera. Arbitration in Europe: Contemporary Issues and New Developments: New Trends of Arbitration in Italy. Croat. Arbit. Yearb, 1995. 117 p.
- The General Agreement on Tariffs and Trade. *The Results of the Uruguay Round of Multilateral Trade Negotiations*. The Legal Texts. Geneva, 1994. P. 493-495.

Тема 3

ДЖЕРЕЛА ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ МІЖНАРОДНОГО КОМЕРЦІЙНОГО АРБІТРАЖУ

План

1. Поняття та види джерел міжнародного комерційного арбітражу
2. Внутрішнє законодавство про міжнародний комерційний арбітраж
3. Міжнародні конвенції, угоди та типові регламенти, рекомендовані комісією ООН з права міжнародної торгівлі (ЮНСІТРАЛ, UNCITRAL) до застосування у арбітражній практиці
4. Регламенти арбітражних інституцій

Теми для повідомлень та рефератів

1. Система джерел комерційного арбітражу в країнах загального та континентального права.

2. Типовий закон ЮНСІТРАЛ про міжнародний комерційний арбітраж: загальна характеристика.
3. Значення та роль органів ООН у виробленні типових правил арбітражної процедури.

Література

Нормативно-правові акти

Господарський процесуальний кодекс України від 6 листопада 1991 р.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1798-12>

Закон України від 11 травня 2004 р. «Про третейські суди». URL:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1701-15>

Закон України від 2 червня 2016 р. «Про виконавче провадження». URL:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1404-19>

Закон України від 24 лютого 1994 р. «Про міжнародний комерційний арбітраж». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4002-12>

Конвенція з примирення і арбітражу в рамках НБСЄ від 15 грудня 1992 року. URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_a11

Конвенція ООН про позовну давність у міжнародній купівлі продажу товарів 1974 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_002

Конвенція про порядок вирішення інвестиційних спорів між державами та іноземними особами 1965 р. URL:
https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_060

Постанова Пленуму Верховного Суду України від 24 грудня 1999 р. № 12 «Про практику розгляду судами клопотань про визнання та виконання рішень іноземних судів та арбітражів і про скасування рішень, постановлених у порядку міжнародного комерційного арбітражу на території України». *Юридичний вісник України*. 2000. № 9. 2-8 березня. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0012700-99>

Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 р. URL:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15>

Основна література

Волощук О.Т. Міжнародний комерційний арбітраж. Навчальний посібник. Чернівці: ЧНУ, 2011. С. 33-51.

Притика Ю.Д. Міжнародний комерційний арбітраж: Питання теорії та практики: Монографія. К.: Концерн «Видавничий Дім «Ін Юре», 2005. С. 70-154.

Притика Ю.Д. Проблеми захисту цивільних прав та інтересів у третейському суді. К.: Видавничий дім "Ін Юре", 2006. 636 с.

Цірат Г.А. Міжнародний комерційний арбітраж: Навч. посіб. К.: Істина, 2002. С. 59-84.

Додаткова література

Белоглазек О. Міжнародний торговий арбітраж: законодавство і практика різних країн. К.: Таксон, 1998. 208 с.

Висоцька О.В. Вирішення спорів у міжнародному комерційному арбітражі: Дис. на здоб. наук. ступ. д-ра філософії в галузі права. МКА; МАУП; Міжнар.відкр.ун-т. К., 2004. 165 с.

Висоцька О. До проблеми: міжнародна арбітражна практика. *Персонал*. 2005. № 1. С. 85-87.

Гончаренко О.М. Міжнародний комерційний арбітраж: навч. посіб.; Київ. нац. торг.-екон. ун-т, Каф. комерц. права. Ніжин: Вид-во НДУ ім. М. Гоголя, 2014. 203 с.

Коваленко В. В., Юлдашев С. О. Недержавне судочинство в Україні: Монографія. К.: МАУП, 2006. 168 с.

Кузьменко С.А. Проблеми вдосконалення правового регулювання діяльності міжнародного комерційного арбітражу. Дис. на здоб. наук.ступ.д-ра філософії в галузі права Відом. про відпов.: МКА; МАУП; Міжнар.відкр.ун-т. К., 2005 р. 150 с.

Міжнародний комерційний арбітраж: навч. посіб. / Юрій Білоусов [та ін.]; під ред. У. Гельманна, В. М. Коссака. Хмельницький: Хмельницький університет управління та права, 2015. 203 с.

Міжнародний комерційний арбітраж в Україні: теорія та законодавство. Торг.-пром. палата України, Міжнар. комерц. арбітраж. суд, Мор. арбітраж. коміс.; під заг. ред. І.Г. Побірченка. К.: Ін Юре, 2007. 578 с.

Скрипченко С., Побірченко І. Зовнішньоекономічна Феміда. *Право України*. 1992. № 11. С. 45-51.

Сліпачук Т. XIII Конгрес міжнародних комерційних арбітражів. *Право України*. 1998. № 8. С. 112-115.

Торгашин О. Актуальні аспекти становлення та розвитку міжнародного комерційного арбітражу в Україні. *Підприємництво, господарство і право*. 2006. № 8. С. 91-96.

Торгашин О. Історія становлення і розвитку комерційного арбітражного суду. *Підприємництво, господарство і право*. 2004. № 9. С. 21-25.

Renzo Morera. Arbitration in Europe: Contemporary Issues and New Developments: New Trends of Arbitration in Italy. Croat. Arbit. Yearb., 1995. 117 p.

The GATT Uruguay round: a negotiating history (1991-1992). Documents. Deventer. - Boston: Kluwer Law and Taxation Publishers, 1993. 220 p.

The General Agreement on Tariffs and Trade. *The Results of the Uruguay Round of Multilateral Trade Negotiations*. The Legal Texts. Geneva, 1994. P. 493-495.

Тема 4 **АРБІТРАЖНА (ТРЕТЕЙСЬКА) УГОДА,** **ЇЇ ПРИРОДА**

План

1. Поняття та види арбітражних угод
2. Суттєві та факультативні умови арбітражної угоди
3. Поняття автономності арбітражної угоди
4. Природа арбітражної угоди
5. Форма арбітражної угоди
6. Основні правила розробки арбітражних угод
7. Патологічні арбітражні застереження

Теми для повідомлень та рефератів

1. Історія становлення принципу автономності арбітражного (третейського) застереження.
2. Поняття арбітрабельності (допустимості) арбітражної угоди.
3. Порядок укладення арбітражної угоди.

Література

Нормативно-правові акти

Закон України від 11 травня 2004 р. «Про третейські суди». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1701-15>

Закон України від 16 квітня 1991 р. «Про зовнішньоекономічну діяльність». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/959-12>

Закон України від 24 лютого 1994 р. «Про міжнародний комерційний арбітраж». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4002-12>

Основна література

Волощук О.Т. Міжнародний комерційний арбітраж. Навчальний посібник. Чернівці: ЧНУ, 2011. С. 68-86.

Мальський М.М. Арбітражна угода: теоретичні та практичні аспекти: монографія. Львів: Літопис, 2013. 372 с.

Притика Ю.Д. Міжнародний комерційний арбітраж: Питання теорії та практики: Монографія. К.: Концерн «Видавничий Дім «Ін Юре», 2005. С. 155-239.

Цірат Г.А. Міжнародний комерційний арбітраж: Навч. посіб. К.: Істина, 2002. С. 19-36.

Додаткова література

Арбітражне застереження, рекомендоване Міжнародним комерційним арбітражним судом при Торгово-промисловій палаті України для включення до зовнішньоекономічних договорів. Міжнародний комерційний арбітраж в Україні: теорія та законодавство. Під заг. ред. І. Г. Побірченка. К.: Вид. Дім «Ін Юре», 2007. С. 212-216.

Белоглазек О. Міжнародний торговий арбітраж: законодавство і практика різних країн. К.: Таксон, 1998. 208 с.

Винокурова Л. Визначення застереження про третейське судочинство в угодах. *Право України*. 2000. № 11. С. 46-60.

Волощук О.Т. Арбітражна угода в міжнародному комерційному арбітражі. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. № 10 (жовтень). 2010. С. 126-137.

Волощук О.Т., Гетманцев М.О. Арбітражна угода («*clausula arbitriosa*») в Міжнародному комерційному арбітражі: поняття, види та зміст. V Міжнародні арбітражні читання пам'яті академіка І.Г. Побірченка. Матеріали міжнародної наук. практ. конф. за участю Міжнародного комерційного арбітражного суду і Морської арбітражної комісії при Торгово-промисловій палаті України за сприяння Комісії Організації Об'єднаних Націй по праву міжнародної торгівлі (ЮНСІТРАЛ). Київ, 2019. С. 32-40.

Воронов К.М. Арбітрабільність як передумова розгляду справи міжнародним комерційним арбітражем. *Вісник Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна*. Серія : Право. 2015. № 1151, вип. 19. С. 181-184.

Воронов К.М. Концепція арбітрабільності як елемент встановлення компетенції арбітражного трибуналу. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія: Право. Вип. 47. Т. 1. С. 112-115.

Єременко О. Передача спору на розгляд до міжнародного комерційного арбітражу: укладення арбітражної угоди. *Бизнес*. № 39. 25 верес. 2000. С. 107-111.

Захарченко Т.Г. Арбітражна угода як правова основа передачі спору на розгляд у міжнародний комерційний арбітраж. *Міжнародний комерційний арбітраж в Україні: теорія та законодавство*. Під заг. ред. І.Г.Побірченка. К.: Вид. дім «Ін Юре», 2007. С. 30- 45.

Коваленко В.В., Юлдашев С.О. Недержавне судочинство в Україні: Монографія. К.: МАУП, 2006. 168 с.

Купцова М.В. Арбітрабельність спорів у міжнародному комерційному арбітражі. Адвокат. 2012. № 5. С. 41–45.

Мамон З. Проблеми визначення права, що підлягає застосуванню при вирішенні суперечок міжнародним комерційним арбітражем. *Підприємництво, господарство і право*. 2005. № 8. С. 32-34.

Марушко О. Міжнародний комерційний арбітражний суд: практичні аспекти захисту прав суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності. *Юридичний журнал*. 2004. № 2. <http://www.justinian.com.ua>

Перепелинська О. «Дефектність» арбітражної угоди: поняття та наслідки. *Юридичний журнал*. 2005. № 4. С. 111-113.

Прусенко Г.Є. Поняття «патологічного» арбітражного застереження у міжнародному комерційному арбітражі. *Часопис Київського університету права*. 2013. № 1. С. 392-395.

Фединяк Л. Арбітражна угода: норми римського права та сучасність // Актуальні проблеми держави і права: Зб. наук праць. О.: Юрид.літ-ра, 2003. Вип. 17. С. 89-91.

Шмельова-Мата О. Міжнародний комерційний арбітраж: арбітражна угода і зміна осіб у зобов'язанні. *Юридичний журнал*. 2004. № 2. С. 185-191.

Baron P.M., Liniger S. A Second Look at Arbitrability: Approaches to Arbitration in the United States, Switzerland and Germany. *Arbitration International*. Vol. 19. 2003. N 1.

Blessing M. The New International Arbitration Law in Switzerland, A Significant Step Towards Liberalism. *Journal of International Arbitration*. 1988. N 9.

Youssef K. The Death of arbitrability Arbitrability: International & Comparative Perspectives. Ed. by L.A. Mistelis, S.L. Brekoulakis. Kluwer Law International, 2009. P. 47.

Тема 5

ВІДВІД ДЕРЖАВНОГО СУДУ ТА МІЖНАРОДНОГО КОМЕРЦІЙНОГО

АРБІТРАЖУ З НЕПІДСУДНОСТІ

План

1. Відвід державного суду з невідсудності як спосіб забезпечення виконання арбітражної угоди: поняття та підстави
2. Порядок оспорювання арбітражної угоди в державному суді
3. Поняття та підстави відводу міжнародного комерційного арбітражу з невідсудності
4. Доктрина «компетенції компетенції»
5. Проблема судового контролю за міжнародним комерційним арбітражем

Теми для повідомлень та рефератів

1. Історія становлення принципу «компетенції компетенції» та його значення в міжнародному комерційному арбітражі.
2. Колізійні питання дійсності арбітражної угоди при розгляді питання про відвід державного суду з невідсудності.
3. Підстави відводу міжнародного комерційного арбітражу згідно Європейської конвенції про зовнішньоторговельний арбітраж 1961 р.

Література

Нормативно-правові акти

Закон України від 11 травня 2004 р. «Про третейські суди». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1701-15>

Закон України від 24 лютого 1994 р. «Про міжнародний комерційний арбітраж». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4002-12>

Основна література

Волощук О.Т. Міжнародний комерційний арбітраж. Навчальний посібник. Чернівці: ЧНУ, 2011. С. 87-123.

Притика Ю.Д. Міжнародний комерційний арбітраж: Питання теорії та практики: Монографія. К.: Концерн «Видавничий Дім «Ін Юре», 2005. С. 260-276.

Притика Ю.Д. Проблеми захисту цивільних прав та інтересів у третейському суді. К. : Видавничий дім "Ін Юре", 2006. 636 с.

Цірат Г.А. Міжнародний комерційний арбітраж: Навч. посіб. К.: Істина, 2002. С. 37-58.

Чубарев В.Л. Міжнародне приватне право. Навч. посібник. К.: Атака, 2006. С. 528-530.

Додаткова література

- Белоглазек О. Міжнародний торговий арбітраж: законодавство і практика різних країн. К.: Таксон, 1998. 208 с.
- Воронов К.М. Концепції взаємодії державних судів і міжнародних комерційних арбітражів. *Порівняльно-аналітичне право*. 2017. № 4. С. 80–83. URL:http://www.pap.in.ua/4_2017/22.pdf
- Воронов К.М. Оспорування компетенції міжнародного комерційного арбітражу в англійській юрисдикції. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. Серія: Юридичні науки. 2017. Вип. 5. Т. 1. С. 82–85.
- Воронов К.М. Паралельні процеси в державному суді і міжнародному комерційному арбітражі. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна*. Серія: Право. 2017. Вип. 24. С. 196–199.
- Воронов К.М. Позитивний і негативний ефекти принципу «компетенції-компетенції» в міжнародному комерційному арбітражі. Ефективність норм права: матеріали VII міжнар. наук.-практ. конф. (м. Київ, 17 листоп. 2016 р.). Київ: Ніка-Центр, 2016. С. 199–201.
- Діковська І.А. Про деякі питання застосування застереження про публічний порядок під час визнання та виконання іноземних арбітражних рішень. *Вісник господарського судочинства*. 2005. № 4. С. 152–158.
- Коваленко В.В., Юлдашев С.О. Недержавне судочинство в Україні: Монографія. К.: МАУП, 2006. 168 с.
- Кравцов С.О. Міжнародний комерційний арбітраж та національні суди: монографія. Х.: Право, 2014. 232 с.
- Мальський М.М. Арбітражна угода: теоретичні та практичні аспекти: монографія. Львів: Літопис, 2013. 372 с.
- Марушко О. Міжнародний комерційний арбітражний суд: практичні аспекти захисту прав суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності. *Юридичний журнал*. 2004. № 2. <http://www.justinian.com.ua>
- Пільков К.М. Теорія і практика доказування у міжнародному комерційному арбітражі: Монографія. К.: Освіта України, 2016. 240 с.
- Сліпачук Т. Міжнародний комерційний арбітраж і питання імунітету держави: тест на сумісність. *Юридичний журнал*. 2005. № 4. С. 84–92.
- Alvarez G.A. The Challenge of Arbitrators. *Journal of International Arbitration*. Jan. 1990.

- Ball M. The Essential Judge: the Role of Courts in a System of National and International Commercial Arbitration. *Arbitration International*. Vol. 22. 2006. N 1.
- Baron P.M., Liniger S. A Second Look at Arbitrability: Approaches to Arbitration in the United States, Switzerland and Germany. *Arbitration International*. Vol. 19. 2003. N 1.
- Blessing M. The New International Arbitration Law in Switzerland, A Significant Step Towards Liberalism. *Journal of International Arbitration*. 1988. N 9.
- David R. Arbitration in International Trade. 1985.
- Dražozić C.R. Commercial Arbitration: Cases and Problems. 2002.
- Fouchard P., Gaillard E., Goldman B. On International Commercial Arbitration. Hague: Kluwer Law International. 1999.
- Reisman M. Systems of Control in International Adjudication and Arbitration: Breakdown and Repair. Durham, 1992.

Тема 6

ПОРЯДОК РОЗГЛЯДУ СПОРІВ

МІЖНАРОДНИМ КОМЕРЦІЙНИМ АРБІТРАЖЕМ

План

1. Загальні положення розгляду спорів в міжнародному комерційному арбітражі
2. Стадії арбітражного процесу
3. Вибір місця арбітражу та ініціювання арбітражної процедури
4. Формування складу арбітражу
5. Проведення попередніх засідань
6. Покриття арбітражних витрат та зборів
7. Підготовка та передача справи складу арбітражу
8. Розгляд спору по суті. Усні слухання
9. Винесення арбітражного рішення

Теми для повідомлень та рефератів

1. Вимоги до арбітрів: національні та міжнародно-правові стандарти.
2. Гонорари арбітрів: порядок визначення.
3. Позовна заява та клопотання про арбітраж: основні вимоги (національне законодавство та регламенти інституційних арбітражних центрів).

Література

Нормативно-правові акти

Арбітражна комісія при Центральній торговій палаті Фінляндії. URL: <http://svbusiness.ru/content/view/60/33/>.

Закон України від 24 лютого 1994 р. «Про міжнародний комерційний арбітраж». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4002-12>

Положення про арбітражні збори та витрати. Міжнародний комерційний арбітраж в Україні: теорія та законодавство. Під заг. ред. І.Г.Побірченка. К.: Вид. Дім «Ін Юре», 2007. С. 235-239.

Основна література

Волощук О.Т. Міжнародний комерційний арбітраж. Навчальний посібник. Чернівці: ЧНУ, 2011. С. 124-160.

Пільков К.М. Теорія і практика доказування у міжнародному комерційному арбітражі: Монографія. К.: Освіта України, 2016. 240 с.

Притика Ю.Д. Міжнародний комерційний арбітраж: Питання теорії та практики: Монографія. К.: Концерн «Видавничий Дім «Ін Юре», 2005. С. 277-393.

Цірат Г.А. Міжнародний комерційний арбітраж: Навч. посіб. К.: Істина, 2002. С. 85-94.

Чубарев В.Л. Міжнародне приватне право. Навч. посібник. К.: Атака, 2006. С. 535-561.

Додаткова література

Бірюк Д. Проблемні питання вирішення спорів міжнародним комерційним арбітражем. *Юридичний журнал*. 2004. № 4. С.71-73.

Винокурова Л. Порядок розгляду спорів у міжнародному комерційному арбітражі. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка*. Юридичні науки. 2013. Вип. 3. С. 28-35.

Висоцька О. До проблеми: міжнародна арбітражна практика. *Персонал*. 2005. № 1. С. 85-87.

Висоцька О.В. Вирішення спорів у міжнародному комерційному арбітражі: Дис. на здоб. наук. ступ. д-ра філософії в галузі права. МКА; МАУП; Міжнар.відкр.ун-т. К., 2004. 165 с.

Волощук О.Т., Гетманцев М.О. Відвід арбітра в міжнародному комерційному арбітражі. *Підприємництво, господарство і право*. № 12. 2018. С. 344-351.

Волощук О.Т., Гетманцев М.О. Значення та роль правил етики у діяльності арбітрів Міжнародних комерційних арбітражів. *Приватне*

право і підприємництво. Збірник наукових праць. Вип. 19, 2019 р. Редкол.: Крупчан О.Д. (гол. ред.) та ін. К.: Науково-дослідний інститут приватного права і підприємництва імені акад. Ф.Г. Бурчака Національної академії правових наук України, 2019. К., 2019. С. 21-25.

Волощук О.Т., Гетманцев М.О. Правовий статус арбітра міжнародного комерційного арбітражу: монографія / за заг. ред. док. юрид. наук, проф., акад. НАПрН України О.Д. Кручана. К., 2020. 170 с.

Воронов К.М. Оспорування компетенції міжнародного комерційного арбітражу в англійській юрисдикції. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. Серія: Юридичні науки. 2017. Вип. 5. Т. 1. С. 82-85.

Воронов К.М. Паралельні процеси в державному суді і міжнародному комерційному арбітражі. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна*. Серія: Право. 2017. Вип. 24. С. 196-199.

Воронов К.М. Концепції взаємодії державних судів і міжнародних комерційних арбітражів. *Порівняльно-аналітичне право*. 2017. № 4. С. 80–83. URL:http://www.par.in.ua/4_2017/22.pdf

Гончаренко О.М. Міжнародний комерційний арбітраж: навч. посіб.; Київ. нац. торг.-екон. ун-т, Каф. комерц. права. Ніжин : Вид-во НДУ ім. М. Гоголя, 2014. 203 с.

Діковська І.А. Про деякі питання застосування застереження про публічний порядок під час визнання та виконання іноземних арбітражних рішень. *Вісник господарського судочинства*. 2005. № 4. С. 152-158.

Зубкова О.Г. Інститут надзвичайного арбітра в міжнародному комерційному арбітражі. *Наше право*. 2013. № 6. С. 181-187.

Кисельова Т.С. До питання про визначення статусу арбітражу (третейського суду). *Держава і право: Юридичні і політичні науки*. Вип. 13. К.: Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. 2001. С. 343–346.

Коваленко В.В., Юлдашев С.О. Недержавне судочинство в Україні: Монографія. К.: МАУП, 2006. 168 с.

Кравцов С.О. Формування складу арбітрів, забезпечувальні заходи, отримання, збереження та забезпечення доказів у міжнародному комерційному арбітражі. *Часопис цивільного і кримінального судочинства*. 2013. № 3. С. 160-168.

Кравцов С.О. Міжнародний комерційний арбітраж та національні суди: монографія; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків: Право, 2014. 230 с.

Мальський М.М. Арбітражна угода: теоретичні та практичні аспекти: монографія. Львів: Літопис, 2013. 372 с.

Марушко О. Міжнародний комерційний арбітражний суд: практичні аспекти захисту прав суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності. *Юридичний журнал*. 2004. № 2. <http://www.justinian.com.ua>

Пільков К.М. Особливості предмету доказування в міжнародному комерційному арбітражі. *Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право*. 2013. № 4. С. 150- 157.

Притика Д.М., Тітов М.І., Щербина В.С. та ін. Арбітражний процес: законодавство та практика застосування. Х.: Консул. 2001. 544 с.

Притика Ю. Актуальні проблеми застосування забезпечувальних заходів у міжнародному комерційному арбітражі. *Підприємництво, господарство і право*. 2004. № 8. С. 16-20.

Прусенко Г.Є. Особливості правової природи забезпечувальних заходів у міжнародному комерційному арбітражі. *Вісник Чернівецького факультету Національного університету "Одеська юридична академія"*. 2014. Вип. 1. С. 251-258.

Bond S. The Nature of Conservatory and Provisional Measures. *Conservatory and Provisional Measures in International Arbitration*. Paris: ICC Publication, 1993.

Ferguson S.M. Interim Measures of Protection in International Commercial Arbitration: Problems, Proposed Solutions and Anticipated Results. *Currents International Trade Law Journal*. 2003. N 12.

Тема 7

ПРАВОВИЙ СТАТУС АРБІТРАЖНОГО РІШЕННЯ

План

1. Правова природа арбітражного рішення
2. Форма та зміст арбітражного рішення
3. Остаточність арбітражного рішення
4. Види арбітражних рішень

Теми для повідомлень та рефератів

1. Класифікація арбітражних рішень.
2. Внутрішні та іноземні арбітражні рішення.

Література

Нормативно-правові акти

Закон України від 11 травня 2004 р. «Про третейські суди». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1701-15>

Закон України від 24 лютого 1994 р. «Про міжнародний комерційний арбітраж». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4002-12>

Основна література

Волощук О.Т. Міжнародний комерційний арбітраж. Навчальний посібник. Чернівці: ЧНУ, 2011. С. 161-201.

Крупчан О.Д. Оспорювання рішень міжнародного комерційного арбітражу. В кн.: Міжнародний комерційний арбітраж в Україні: теорія та законодавство. Під заг. ред. І.Г.Побірченка. К.: Вид. Дім «Ін Юре», 2007. С. 60-61.

Притика Ю.Д. Міжнародний комерційний арбітраж: Питання теорії та практики: Монографія. К.: Концерн «Видавничий Дім «Ін Юре», 2005. С. 394-441.

Притика Ю.Д. Проблеми захисту цивільних прав та інтересів у третейському суді. К. : Видавничий дім "Ін Юре", 2006. 636 с.

Цірат Г.А. Міжнародний комерційний арбітраж: Навч. посіб. К.: Істина, 2002. С. 95-116.

Чубарев В.Л. Міжнародне приватне право. Навч. посібник. К.: Атака, 2006. С. 552-568.

Додаткова література

Беляневич О.А. “Публічний порядок” як оціночна категорія договірних прав: спроба тлумачення. *Вісн. господар. судочинства*. 2000. № 1. С. 32–37.

Бірюк Д. Проблемні питання вирішення спорів міжнародним комерційним арбітражем. *Юридичний журнал*. 2004. № 4. С. 71-73.

Винокурова Л. Порядок розгляду спорів у міжнародному комерційному арбітражі. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Юридичні науки*. 2013. Вип. 3. С. 28-35.

Воронов К.М. Оспорювання компетенції міжнародного комерційного арбітражу в англійській юрисдикції. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. Серія: Юридичні науки. 2017. Вип. 5. Т. 1. С. 82-85.

Воронов К.М. Паралельні процеси в державному суді і міжнародному комерційному арбітражі. *Вісник Харківського національного*

університету імені В. Н. Каразіна. Серія: Право. 2017. Вип. 24. С. 196-199.

Воронов К.М. Концепції взаємодії державних судів і міжнародних комерційних арбітражів. *Порівняльно-аналітичне право*. 2017. № 4. С. 80–83. URL:http://www.pap.in.ua/4_2017/22.pdf

Діковська І.А. Про деякі питання застосування застереження про публічний порядок під час визнання та виконання іноземних арбітражних рішень. *Вісник господарського судочинства*. 2005. № 4. С. 152-158.

Кисельова Т.С. Удосконалення правового регулювання оспорування рішень міжнародного комерційного арбітражу. *Правничий часопис Донецького університету*. 2002. № 2 (8). С. 48–52.

Коваленко В. В., Юлдашев С. О. Недержавне судочинство в Україні: Монографія. К.: МАУП, 2006. 168 с.

Крупчан О.Д. Оспорування рішень міжнародного комерційного арбітражу. В кн.: *Міжнародний комерційний арбітраж в Україні: теорія та законодавство*. Під заг. ред. І.Г.Побірченка. К.: Вид. Дім «Ін Юре», 2007. С. 60-61.

Кузьменко С. Публічний порядок і рішення міжнародного арбітражу. *Персонал*. 2004. № 4. С. 74-76.

Мальський М.М. Арбітражна угода: теоретичні та практичні аспекти. Монографія. Львів: Літопис, 2013. 374 с.

Пільков К.М. Теорія і практика доказування у міжнародному комерційному арбітражі: Монографія. К.: Освіта України, 2016. 240 с.

Торгашин О. Рішення міжнародного комерційного арбітражу: тлумачення, ознаки, види. *Правове регулювання економіки*. Збірник наукових праць. 2005. Київський національний економічний університет. Вип. 5. С. 212–217.

Alvarez G.A. The Challenge of Arbitrators. *Journal of International Arbitration*. Jan. 1990.

Ball M. The Essential Judge: the Role of Courts in a System of National and International Commercial Arbitration. *Arbitration International*. Vol. 22. 2006. N 1.

Baron P.M., Liniger S. A Second Look at Arbitrability: Approaches to Arbitration in the United States, Switzerland and Germany. *Arbitration International*. Vol. 19. 2003. N 1.

Blessing M. The New International Arbitration Law in Switzerland, A Significant Step Towards Liberalism. *Journal of International Arbitration*. 1988. N 9.

David R. Arbitration in International Trade. 1985.

Dražozał C.R. Commercial Arbitration: Cases and Problems. 2002.

Fouchard P., Gaillard E., Goldman B. On International Commercial Arbitration. Hague: Kluwer Law International. 1999.

Тема 8

СКАСУВАННЯ АРБІТРАЖНОГО РІШЕННЯ

План

1. Порядок та підстави скасування арбітражних рішень
2. Правові наслідки скасування арбітражного рішення

Теми для повідомлень та рефератів

1. Особливості порядку скасування арбітражного рішення в Україні.
2. Концепція делокалізації в міжнародному комерційному арбітражі.

Література

Нормативно-правові акти

Закон України від 11 травня 2004 р. «Про третейські суди». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1701-15>

Закон України від 24 лютого 1994 р. «Про міжнародний комерційний арбітраж». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4002-12>

Основна література

Волощук О.Т. Міжнародний комерційний арбітраж. Навчальний посібник. Чернівці: ЧНУ, 2011. С. 161-201.

Крупчан О.Д. Оспорювання рішень міжнародного комерційного арбітражу. В кн.: Міжнародний комерційний арбітраж в Україні: теорія та законодавство. Під заг. ред. І.Г.Побірченка. К.: Вид. Дім «Ін Юре», 2007. С. 60-61.

Притика Ю.Д. Міжнародний комерційний арбітраж: Питання теорії та практики: Монографія. К.: Концерн «Видавничий Дім «Ін Юре», 2005. С. 394-441.

Цірат Г.А. Міжнародний комерційний арбітраж: Навч. посіб. К.: Істина, 2002. С. 95-116.

Чубарєв В.Л. Міжнародне приватне право. Навч. посібник. К.: Атака, 2006. С. 552-568.

Додаткова література

Беляневич О.А. “Публічний порядок” як оціночна категорія договірної права: спроба тлумачення. *Вісн. господар. судочинства*. 2000. № 1. С. 32–37.

Винокурова Л. Порядок розгляду спорів у міжнародному комерційному арбітражі. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Юридичні науки*. 2013. Вип. 3. С. 28-35.

Воронов К.М. Оспорювання компетенції міжнародного комерційного арбітражу в англійській юрисдикції. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. Серія: Юридичні науки. 2017. Вип. 5. Т. 1. С. 82-85.

Воронов К.М. Паралельні процеси в державному суді і міжнародному комерційному арбітражі. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна*. Серія: Право. 2017. Вип. 24. С. 196-199.

Діковська І.А. Про деякі питання застосування застереження про публічний порядок під час визнання та виконання іноземних арбітражних рішень. *Вісник господарського судочинства*. 2005. № 4. С. 152-158.

Кисельова Т.С. Удосконалення правового регулювання оспорювання рішень міжнародного комерційного арбітражу. *Правничий часопис Донецького університету*. 2002. № 2 (8). С. 48–52.

Коваленко В. В., Юлдашев С. О. Недержавне судочинство в Україні: Монографія. К.: МАУП, 2006. 168 с.

Крупчан О.Д. Оспорювання рішень міжнародного комерційного арбітражу. В кн.: *Міжнародний комерційний арбітраж в Україні: теорія та законодавство*. Під заг. ред. І.Г.Побірченка. К.: Вид. Дім «Ін Юре», 2007. С. 60-61.

Кузьменко С. Публічний порядок і рішення міжнародного арбітражу. *Персонал*. 2004. № 4. С. 74-76.

Мальський М.М. Арбітражна угода: теоретичні та практичні аспекти. Монографія. Львів: Літопис, 2013. 374 с.

Alvarez G.A. The Challenge of Arbitrators. *Journal of International Arbitration*. Jan. 1990.

Ball M. The Essential Judge: the Role of Courts in a System of National and International Commercial Arbitration. *Arbitration International*. Vol. 22. 2006. N 1.

Baron P.M., Liniger S. A Second Look at Arbitrability: Approaches to Arbitration in the United States, Switzerland and Germany. *Arbitration International*. Vol. 19. 2003. N 1.

Drahozal C.R. Commercial Arbitration: Cases and Problems. 2002.

Тема 9 **ВИЗНАННЯ ТА ВИКОНАННЯ** **АРБІТРАЖНИХ РІШЕНЬ**

План

1. Загальні засади процедури визнання та виконання арбітражних (третейських) рішень
2. Форми виконання арбітражного рішення: добровільне та примусове.
3. Основні засади порядку визнання та виконання третейських рішень, визначені у національному законодавстві.
4. Порядок приведення до виконання іноземних арбітражних рішень. Екзекватура
5. Підстави для відмови у визнанні й приведенні до виконання іноземних арбітражних рішень
6. Особливості процедури визнання й приведення до виконання іноземних арбітражних рішень за кордоном

Теми для повідомлень та рефератів

1. Правові наслідки невизнання арбітражного рішення.
2. Поняття екзекватури в міжнародному комерційному арбітражі.
3. Основні моделі визнання та виконання арбітражних рішень у європейських державах.

Література

Нормативно-правові акти

Закон України від 11 травня 2004 р. «Про третейські суди». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1701-15>

Закон України від 24 лютого 1994 р. «Про міжнародний комерційний арбітраж». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4002-12>

Основна література

Волощук О.Т. Міжнародний комерційний арбітраж. Навчальний посібник. Чернівці: ЧНУ, 2011. С. 202-225.

Притика Ю.Д. Міжнародний комерційний арбітраж: Питання теорії та практики: Монографія. К.: Концерн «Видавничий Дім «Ін Юре», 2005. С. 442-506.

Притика Ю.Д. Проблеми захисту цивільних прав та інтересів у третейському суді. К. : Видавничий дім "Ін Юре", 2006. 636 с.

Цірат Г.А. Міжнародний комерційний арбітраж: Навч. посіб. К.: Істина, 2002. С. 117-154.

Чубарєв В.Л. Міжнародне приватне право. Навч. посібник. К.: Атака, 2006. С. 568- 578.

Литвин Н.А. Правове регулювання діяльності третейських судів в Україні/ Литвин Н.А., Литвин О.В., Коваль М.В., Долгий О.А. [монографія]. Ірпінь: Національний університет ДПС України, 2012. С. 113-123.

Додаткова література

Бірюк Д. Проблемні питання вирішення спорів міжнародним комерційним арбітражем. *Юридичний журнал*. 2004. № 4. С. 71-73.

Виноградова О.І. До питання вдосконалення механізму визнання рішень іноземних арбітражів. *Правосуддя – гарант законності у сфері економічних правовідносин*. Міжвідомчий науковий збірник. За ред. А. І. Комарової та ін. К., 2000. Т. 21(2). 335 с.

Винокурова Л. Порядок розгляду спорів у міжнародному комерційному арбітражі. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка*. Юридичні науки. 2013. Вип. 3. С. 28-35.

Діковська І.А. Про деякі питання застосування застереження про публічний порядок під час визнання та виконання іноземних арбітражних рішень. *Вісник господарського судочинства*. 2005. № 4. С. 152-158.

Кравцов С.О. Проблемні питання визнання та виконання рішень міжнародного комерційного арбітражу. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Юриспруденція. 2013. Вип. 6-1 (2). С. 52-56.

Кузьменко С. Публічний порядок і рішення міжнародного арбітражу. *Персонал*. 2004. № 4. С. 74-76.

Мальський М.М. Арбітражна угода: теоретичні та практичні аспекти: монографія. Львів: Літопис, 2013. 372 с.

Пільков К.М. Теорія і практика доказування у міжнародному комерційному арбітражі: Монографія. - К .: Освіта України, 2016. - 240 с.

Поворознюк І.І. Актуальні питання правового регулювання визнання і виконання іноземних арбітражних рішень в Україні. *Актуальні проблеми держави і права*: Зб. наук праць. О.: Юрид. літ-ра, 2003. Вип. 18. С. 481-493.

Baron P.M., Liniger S. A Second Look at Arbitrability: Approaches to Arbitration in the United States, Switzerland and Germany. *Arbitration International*. Vol. 19. 2003. N 1.

Blessing M. The New International Arbitration Law in Switzerland, A Significant Step Towards Liberalism. *Journal of International Arbitration*. 1988. N 9.

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Самостійна робота набуває все більшого значення й актуальності сьогодні, оскільки обсяг навчального матеріалу з арбітражного (третейського) судочинства досить значний, і не все можна встигнути розглянути під час аудиторних занять. Самостійна робота студента є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових навчальних завдань. Життям доведено, що тільки ті знання, які студент здобув самостійно, завдяки власному досвіду, думці і дії, будуть насправді міцні. В процесі викладання навчального матеріалу засвоюється 15 відсотків інформації, що сприймається на слух, 65 відсотків - слух і зір. Якщо навчальний матеріал опрацьовується власноручно, самостійно (індивідуально) виконується завдання від його постановки до аналізу отриманих результатів, то засвоюється не менше 90 відсотків інформації. Саме тому вища школа поступово, але неухильно переходить від передачі інформації до керівництва навчально-пізнавальною діяльністю, формування у студентів навиків самостійної творчої роботи. Самостійна робота студентів, підходи до якої потребують докорінних змін, на сучасному етапі повинна стати основою вищої освіти, важливою частиною процесу підготовки фахівців. Як складне педагогічне явище - це особлива форма навчальної діяльності, спрямована на формування самостійності студентів і засвоєння ними сукупності знань, вмінь, навиків, що здійснюється за умови запровадження відповідної системи організації всіх видів навчальних занять. Отже, правильна організація власної самостійної роботи студента є важливою запорукою успішного навчання і ефективного засвоєння ним знань.

Метою самостійної роботи навчальної дисципліни «Міжнародний комерційний арбітраж» полягає у виробленні навичок опрацювання нормативно-правових актів, спеціальної літератури та інших матеріалів, необхідних для належного засвоєння предмета навчальної дисципліни, а також для розвитку сталих умінь до самостійного вивчення і викладання одержаної інформації. Таким чином, мета самостійної роботи студентів двоєдина: формування самостійності як риси особистості і засвоєння знань, умінь, навиків.

Тільки під час самостійної роботи студент має можливість розвинути пізнавальні та виконавчі здібності, пам'ять, самостійне

мислення, наполегливість і, головне, виробити вміння самостійного здобуття знань. Під час самостійної роботи краще за все проявляються індивідуальні особливості студента, його здібності та нахили.

Самостійна робота студента забезпечується *системою навчально-методичних засобів*, необхідних для вивчення навчальної дисципліни чи окремої теми: підручниками, навчальними та методичними посібниками, конспектами лекцій викладача тощо. Серед них значне місце посідає саме методичні матеріали, завдання та вказівки викладача, а також рекомендована спеціальна література та нормативно-правові акти.

Самостійна робота студента над засвоєнням навчального матеріалу може виконуватися у бібліотеці, навчальному кабінеті або комп'ютерному класі університету, а також у домашніх умовах.

Головне у правильній організації самостійної роботи — її планування, яке, в принципі, вже задане робочою програмою навчальної дисципліни. Приступаючи до самостійного вивчення матеріалу, насамперед, треба уважно ознайомитися з джерелами, що рекомендуються до кожної теми, розподілити питання на більш та менш складні. Виконуючи самостійну роботу студент повинен законспектувати основний зміст теми, при цьому уникаючи механічного переписування джерел. Окрім цього, слід виділяти основні теоретичні положення, ключові слова, спеціальні терміни і поняття.

Основними функціями самостійної роботи студентів є: пізнавальна, самостійна, прогностична, коригуюча та виховна. Пізнавальна функція визначається засвоєнням студентом систематизованих знань з дисциплін. Самостійна функція - це формування вмінь і навиків, самостійного їх оновлення і творчого застосування. Прогностична функція є вмінням студента вчасно передбачати й оцінювати як можливий результат, так і саме виконання завдання. Коригуюча функція визначається вмінням вчасно коригувати свою діяльність. Виховна функція - це формування самостійності як риси характеру. Зміна концептуальної основи й розширення функцій самостійної роботи студента не тільки веде до збільшення її обсягу важливості, а й викликає зміну у взаємовідносинах між викладачем і студентом як рівноправними суб'єктами навчальної діяльності, тобто коригує всі психолого-педагогічні (організаційні, методичні) засоби забезпечення самостійної роботи студентів. Усе це ставить вимоги до пошуків таких форм навчальної роботи у ВНЗ, коли допомога і

контроль з боку викладача не пригнічуватимуть ініціативи студента, а привчатимуть його самостійно вирішувати питання організації, планування, контролю за своєю навчальною діяльністю, виховуючи самостійність, як особисту рису характеру.

Самостійна робота студента повинна розпочинатися ще до початку лекційних занять, тобто слід активно використовувати систему попереджувального читання підручників та навчальних посібників. Це дозволяє закласти теоретичну базу для більш глибокого сприйняття інформації під час лекції.

Під час самостійної роботи студенту пропонуються наступні *види завдань для опанування матеріалу з конкретної теми курсу:*

- вивчити матеріал теми;
- скласти термінологічний словник;
- продумати відповіді на питання для самоконтролю;
- підготувати реферат з рекомендованих тем;
- виконати завдання, передбачені робочою програмою навчальної дисципліни.

Самостійна робота носить суто *індивідуальний характер*, однак можливе й колективне осмислення та вивчення навчального матеріалу. Однією з таких форм є проведення самостійної роботи студентів під керівництвом викладача, яке проводиться відповідно до розкладу навчальних занять, з метою підвищення рівня підготовки студентів, ознайомлення їх з нормативно-правовими актами та отримання необхідної допомоги з боку викладача щодо теоретичних положень міжнародного комерційного арбітражу чи аспектів їх практичного застосування. Також доволі ефективною формою самостійної роботи студентів після лекції та опрацювання навчального матеріалу для підготовки до семінарського заняття визнано вирішення тестових завдань, які не тільки сприяють більш ґрунтовному засвоєнню знань, а й дозволяють виявити ті проблемні питання, на які варто більше звернути уваги на семінарському занятті.

№	ТЕМА	Самостійна робота
1	Поняття третейського (арбітражного) порядку вирішення спорів	1. Альтернативні способи вирішення комерційних спорів. 2. Специфічна природа арбітражу. 3. Тенденції правового регулювання сучасних міжнародних комерційних

		арбітражів.
2	Поняття і види міжнародного комерційного арбітражу	1. Інституційні арбітражі. 2. Разові арбітражі. 3. Випадок адміністрованого арбітражу.
3	Джерела правового регулювання міжнародного комерційного арбітражу	1. Закон «Про міжнародний комерційний арбітраж»: основні засади. 2. Європейська конвенція про зовнішньоторговельний арбітраж: основні засади. 3. Типовий закон ЮНСІТРАЛ.
4	Арбітражна (третейська) угода, її природа	1. Доктринальні підходи до розуміння арбітражної угоди. 2. Класифікація арбітражних угод. 3. Патологія арбітражних угод.
5	Відвід державного суду та комерційного арбітражу з невідсудності	1. Поняття та підстави відводу арбітра. 2. Найбільш поширені підстави відводу арбітражу у країнах ЄС. 3. Доктрина «Компетенс компетенс».
6	Порядок розгляду спорів міжнародним комерційним арбітражем	1. Специфічні риси порядку розгляду спорів в інституційних арбітражах та арбітражах ad hoc. 2. Розгляд спору по суті. 3. Винесення арбітражного рішення.
7	Правовий статус арбітражного рішення	1. Основне арбітражне рішення. 2. Попередні, проміжні та часткові рішення. 3. Арбітражне рішення на узгоджених умовах.
8	Скасування арбітражного рішення	1. Перевищення повноважень арбітрами. 2. Недійсність арбітражної угоди. 3. Неарбітрабельність спорів.
9	Визнання та виконання арбітражних рішень	1. Альтернативні способи вирішення комерційних спорів. 2. Специфічна природа арбітражу. 3. Тенденції правового регулювання сучасних міжнародних комерційних арбітражів.

БЛОК ТЕСТОВИХ ЗАВДАНЬ

Відомо, що головним завданням навчання у ВЗО є формування у студентів професійних компетенцій. Для того, щоб дізнатися, чи досягнуто мету, необхідно здійснити точний та об'єктивний контроль, під час якого визначається рівень навчальних (науково-практичних) досягнень студентів. Оптимальною формою контролю в цьому випадку має бути тестовий контроль.

В широкому значенні **тестовий контроль**, або **тестування**, як термін означає сукупність процедурних етапів планування, складання і випробування тестів, обробки та інтерпретації результатів проведення тестового контролю; у вузькому значенні – використання і проведення тесту.

Тест – це, насамперед, інструмент оцінювання, використання якого повинно точно указувати галузь і рівень знань або незнань студентів.

Світовою практикою в галузі освіти доведено, що реалізація навчальних технологій сьогодення неможлива без процедури тестування, оскільки тестування є найбільш ефективною формою створення оперативного та надійного зворотного зв'язку в організації та управлінні навчальним процесом; дає можливість об'єктивно оцінити рівень знань, вмінь, навичок та якості знань студентів, максимально зменшити фактор суб'єктивності; організувати самостійну роботу студентів. Тестування менше навантажує психологічно як студентів, так і викладача.

Студентам, які постійно працюють над собою і гарно навчаються, такий вид контролю тільки на користь. За таких обставин безумовним є досягнення головної мети освіти – постійного та системного підвищення рівня знань, як викладачів, так і студентів.

1. Арбітраж – це:

- 1) третейський суд;
- 2) господарський суд;
- 3) примирювальна комісія;
- 4) торговці з арбітражних операцій.

2. Міжнародний комерційний арбітраж - це:

- 1) міжнародна неурядова організація з розгляду комерційних спорів;
- 2) судова палата з розгляду цивільних справ;
- 3) господарський (арбітражний) суд;
- 4) недержавний орган, який вирішує спори між суб'єктами МПП у сфері міжнародного комерційного обороту.

3. Комерційний арбітраж - це:

- 1) склад торговців з арбітражних операцій в сфері торгового обороту;
- 2) міжурядова комісія з розгляду питань у сфері міжнародної торгівлі;
- 3) недержавний орган, що надає експертну оцінку комерційної нерухомості;
- 4) недержавний орган, який вирішує спори між суб'єктами господарської діяльності у сфері комерційного обороту.

4. Основними способами альтернативного вирішення комерційних спорів є:

- 1) суд та арбітраж;
- 2) консиліація та медіація;
- 3) добрі послуги та посередництво;
- 4) переговори та комісії із примирення.

5. Поняття «арбітраж» є родовим і включає:

- 1) внутрішні і зовнішні третейські суди;
- 2) інституційні і спеціалізовані арбітражні установи;
- 3) міжнародний комерційний арбітраж і міжнародний третейський суд;
- 4) господарські суди та комерційні арбітражі.

6. Міжнародний арбітраж відрізняється від міжнародного комерційного арбітражу, передусім, за:

- 1) принципами створення та порядком арбітражного розгляду справи;
- 2) нормами права, які застосовуються при вирішенні спору між сторонами;
- 3) порядком арбітражного вирішення справи;
- 4) суб'єктами звернення та предметом спору.

7. Недержавним органом, який вирішує спори, що виникають між суб'єктами МПП у сфері міжнародного комерційного обороту, є:

- 1) третейський суд;
- 2) міжнародний арбітраж;
- 3) міжнародний комерційний арбітраж;
- 4) спеціалізований суд, що створюється державами для розгляду господарських спорів.

8. Міжнародний комерційний арбітраж — механізм для розгляду спорів, слухання яких проходять:

- 1) відкрито, із застосуванням засобів масової інформації, оскільки йдеться про недержавну установу і всі мають мати право доступу;

- 2) відкрито, за винятком випадків, коли це суперечить інтересам охорони державної або іншої захищеної законом таємниці;
- 3) в залежності від волі складу арбітражу – закрито або публічно;
- 4) при зачинених дверях.

9. Існує декілька сучасних теорій щодо розуміння сутності та природи арбітражу в цілому та арбітражної угоди зокрема:

- 1) консенсуальна, наднаціональна та гібридна;
- 2) договірна, процесуальна, змішана та автономна;
- 3) матеріально-правова, процесуально-правова та інтеграційна;
- 4) позитивістська, нормативістська, природнича та соціологічна.

10. Конфіденційність в комерційному арбітражі означає, що:

- 1) слухання відбуваються за зачиненими дверима;
- 2) арбітражне рішення виноситься та проголошується лише у присутності сторін;
- 3) слухання є закритими, але рішення у будь-якому разі публічно оголошується;
- 4) слухання відбуваються за зачиненими дверима, а рішення без згоди сторін не публікуються.

11. Склад третейських судів згідно законодавства України:

- 1) одноособовий арбітр або певна парна кількість арбітрів;
- 2) одноособовий арбітр або певна непарна кількість арбітрів;
- 3) визначається державним судом за місцем третейського розгляду;
- 4) визначається в арбітражній угоді за згодою сторін.

12. Згідно законодавства України судді третейських судів виконують свої обов'язки:

- 1) на постійній основі, у відповідності з Законом України «Про судоустрій і статус суддів»;
- 2) не на постійній основі, призначаються сторонами спору в кожному випадку;
- 3) на постійній основі, призначаються Вищою кваліфікаційною комісією суддів України пожиттєво;
- 4) або на постійній основі, або разово, це залежить від виду третейського суду.

13. Арбітраж ad hoc становить собою:

- 1) певний склад арбітрів, належним чином призначених сторонами для розгляду спору в конкретному випадку;
- 2) спеціалізований вид арбітражної установи, яка розглядає виключно інвестиційні спори;
- 3) арбітражний центр, який надає послуги щодо організації та проведення арбітражного розгляду;

4) компетентний арбітражний орган, який здійснює призначення арбітрів за певну винагороду.

14. Існують такі види комерційних арбітражів:

- 1) загальної та спеціальної юрисдикції;
- 2) постійнодіючі та разові;
- 3) разові та ad hoc;
- 4) інституційні та адміністровані.

15. Інституційний арбітраж – це:

- 1) комісія арбітрів, яка спеціально обирається урядом в кожній країні і до повноважень якої віднесено делегувати арбітрів для вирішення комерційних спорів;
- 2) склад арбітражу, компетентний вирішувати справи загальної юрисдикції;
- 3) установа, яка надає послуги з організації та проведення арбітражу для вирішення комерційних спорів;
- 4) компетентний орган, який за винагороду здійснює призначення арбітрів у разі недобросовісного виконання обов'язків щодо формування складу арбітражу однією зі сторін спору.

16. До інституційного комерційного арбітражу не відносять:

- 1) Американську арбітражну асоціацію;
- 2) Арбітражний інститут Стокгольмської торгової палати;
- 3) Міжнародну торговельну палату
- 4) Постійну палату третейського суду.

17. Під регламентом міжнародного комерційного третейського суду слід розуміти:

- 1) збірник, який містить етичні правила поведінки третейських суддів;
- 2) зібрання норм, що визначають права та обов'язки арбітрів, а також підстави їх відповідальності;
- 3) зібрання процедурних норм, які регулюють процедуру формування складу міжнародного комерційного третейського суду;
- 4) збірник (зібрання) процедурних норм, як регулюють процедуру розгляду спору, починаючи з порушення справи і закінчуючи винесенням арбітражного рішення.

18. Арбітраж ad hoc - це:

- 1) разовий арбітраж;
- 2) постійно діючий арбітраж;
- 3) арбітраж, що створений за кордоном;
- 4) арбітраж, не зв'язаний нормами права.

19. Арбітраж ad hoc організаційно становить собою:

- 1) певну палату Вищого господарського суду, яка створюється у випадку необхідності розгляду комерційного спору між транснаціональними корпораціями;
- 2) певну комісію найбільш кваліфікованих фахівців у сфері міжнародного приватного права, яка формується сторонами спору для призначення компетентного складу арбітражу;
- 3) певний склад третейських суддів, які належним чином призначені сторонами спору або певним компетентним органом на підставі арбітражної угоди, яку між собою уклали сторони спору;
- 4) певну організацію з надання послуг щодо організації арбітражу.

20. Основною рисою арбітражу ad hoc є:

- 1) разовий характер;
- 2) наявність висококваліфікованих арбітрів;
- 3) швидкий та дешевий арбітражний розгляд;
- 4) можливість здійснювати арбітражні функції у якості дружніх посередників («amiable compositeur») та на основі принципу справедливості (“ex aequo et bono”).

21. Після виконання арбітражем ad hoc своїх обов'язків в повному обсязі:

- 1) арбітраж ad hoc стає постійно діючим арбітражним органом;
- 2) арбітраж ad hoc продовжує свої повноваження по розгляду інших спорів, які можуть виникнути між сторонами;
- 3) арбітраж ad hoc набуває особливого статусу;
- 4) існування арбітражу ad hoc припиняється.

22. При арбітражі ad hoc застосування положень того чи іншого регламенту можливе тільки:

- 1) за постановою голови суду;
- 2) за домовленістю сторін спору;
- 3) за клопотанням позивача по справі;
- 4) за рішенням судової палати з цивільних справ.

23. Право третейського суду розглядати певний спір між суб'єктами підприємницької діяльності визначається:

- 1) договором між сторонами та має договірну природу;
- 2) законом, має, як правило, імперативний характер і не може бути змінено угодою сторін спору;
- 3) цивільно-процесуальним кодексом або міжнародним договором;
- 4) торгівельними звичаями (lex mercatoria).

24. Що не є арбітражною угодою:

- 1) арбітражний договір;
- 2) третейський запис;

- 3) арбітражне застереження;
- 4) зовнішньоторговельний контракт.

25. Третейський запис – це:

- 1) угода про передачу спорів на вирішення до третейського суду;
- 2) угода про вибір застосовуваного права;
- 3) угода про виключення юрисдикції третейського суду розглядати конкретний спір;
- 4) угода про створення постійного арбітражного суду.

26. Арбітражна угода – це:

- 1) угода сторін про передачу до арбітражу всіх або певних спорів, які виникли або можуть виникнути в зв'язку з будь-якими конкретними правовідносинами;
- 2) угода сторін про порядок вирішення зовнішньоекономічних спорів в судовому порядку;
- 3) угода сторін про вирішення спорів шляхом звернення до медіації чи консiliaції;
- 4) це частина зовнішньоторговельного контракту про застосування альтернативних способів вирішення спорів.

27. Арбітражні угоди поділяють на такі види:

- 1) арбітражне застереження та арбітражний договір;
- 2) двосторонні та багатосторонні;
- 3) універсальні та регіональні;
- 4) внутрішні та зовнішні.

28. В якій формі може бути укладена арбітражна угода, стороною якої є резидент України?

- 1) арбітражна угода може бути укладена лише у письмовій формі;
- 2) арбітражна угода може бути укладена в будь-якій формі, в тому числі в усній;
- 3) арбітражна угода може бути укладена у формі, яка відповідає застосованому до контракту матеріальному праву;
- 4) тільки в усній формі.

29. Обов'язковими умовами арбітражної угоди є:

- 1) право, що застосовується до контракту;
- 2) мова арбітражного провадження;
- 3) місце проведення засідань Арбітражного суду;
- 4) повна офіційна назва арбітражної установи, на розгляд якої передаються спори, види спорів, які передаються на розгляд.

30. Арбітражне застереження вважається укладеним:

- 1) на невизначений строк, якщо сторони не обмежили його дію певним строком;

- 2) на строк дії контракту, в якому воно міститься;
- 3) на строк три роки, а далі сторони погоджують новий строк;
- 4) на строк, який передбачений у законодавстві місця укладення зовнішньоторговельного контракту.

31. Яке значення має типове арбітражне застереження, яке пропонується постійно діючим арбітражними установами:

- 1) типове арбітражне застереження є обов'язковим для застосування під час укладення контракту і не може бути змінено угодою сторін;
- 2) типове арбітражне застереження є рекомендаційним, якщо так визначено у регламенті арбітражної установи, у інших випадках – обов'язкове;
- 3) типове арбітражне застереження може бути не прийнято до уваги і сторони вправі повністю відійти від його рекомендацій;
- 4) типове арбітражне застереження є обов'язковим в частині дотримання суттєвих умов арбітражного застереження і рекомендаційним щодо факультативних умов.

32. Концепція «автономності» арбітражного застереження полягає:

- 1) в повній свободі сторін обирати арбітражний орган;
- 2) в повній свободі сторін обирати місце укладення арбітражної угоди;
- 3) в повній свободі сторін обирати застосоване до арбітражного застереження право;
- 4) в повній свободі арбітражного суду визначати колізійні норми, прийняті для конкретного арбітражного процесу.

33. Одним із аспектів автономності арбітражного застереження є:

- 1) сторонам надається право підпорядкувати арбітражну угоду праву, відмінному від права, яке застосовується до основного контракту;
- 2) недійсність основного контракту автоматично не тягне за собою недійсності арбітражного застереження, якщо інше положення не передбачено у законодавстві місця укладення зовнішньоторговельного контракту;
- 3) кожна зі сторін має право у будь-який час в односторонньому порядку розірвати арбітражну угоду і звернутися до державного суду;
- 4) кожна зі сторін має право у будь-який час внести доповнення до арбітражної угоди, повідомивши про це іншу сторону.

34. Арбітражна угода містить наступні положення:

- 1) угоду про передачу до арбітражу всіх можливих спорів;
- 2) угоду про виключення юрисдикції державного суду щодо розгляду конкретного спору;
- 3) угоду сторін про передачу до арбітражу тільки окремих спорів;
- 4) угоду про передачу до арбітражу тільки тих спорів, які не вирішені державними судовими органами.

35. Питання, що узгоджуються в арбітражних угодах:

- 1) гонорари арбітрів;
- 2) ціна та предмет договору;
- 3) порядок обрання або призначення арбітрів;
- 4) форсмажорні обставини в договорі.

36. Третейські судді (арбітри) в Україні:

- 1) призначаються Міністром юстиції України у встановленому законодавством порядку;
- 2) призначаються Указом Президента України за поданням Міністра юстиції України на 3 роки;
- 3) обираються серед найбільш кваліфікованих юристів України Вищою радою юстиції України на термін п'ять років;
- 4) не призначаються державою, не мають спеціального статусу та гарантій, призначаються сторонами спору або в порядку, передбаченому законодавством по третейські суди та/ або законодавством про міжнародний комерційний арбітраж.

37. Які особи мають право призначати арбітрів:

- 1) самі сторони;
- 2) тільки незалежні треті особи;
- 3) президенти постійнодіючих комерційних арбітражів;
- 4) будь-хто, якщо з цього приводу нічого не передбачено в арбітражній угоді.

38. Кількість арбітрів міжнародного комерційного арбітражу визначає:

- 1) сторона, на чий території вирішується спір;
- 2) сторони за власним розсудом;
- 3) сторона, на чий території виник спір;
- 4) державний суд місця арбітражу.

39. Судді третейських судів виконують свої обов'язки:

- 1) на постійній основі у відповідності із Законом України «Про судоустрій та статус судів»;
- 2) на період розгляду справи комерційним арбітражем відповідно до обрання їх сторонами спору або призначення в установленому порядку компетентним органом;
- 3) на постійній основі у відповідності із регламентом інституційного арбітражу;
- 4) на період від розгляду справи комерційним арбітражем та до спливу строку на подання апеляції чи касації на третейське рішення.

40. Перелік зазначених в Європейській конвенції про зовнішньоторговельний арбітраж 1961 р. підстав для відводу третейського суду з невідсудності є:

- 1) вичерпним, хоча це прямо і не зазначено в тексті Конвенції;
- 2) не є вичерпним і про це прямо сказано у тексті Конвенції;
- 3) для країн-учасниць цієї Конвенції є вичерпним;
- 4) не є вичерпним, оскільки країни-учасниці Конвенції можуть встановлювати і інші підстави для відводу третейського суду з непідсудності.

41. Згідно Закону України «Про міжнародний комерційний арбітраж» підставами для відводу третейського суду є:

- 1) відсутність арбітражної угоди;
- 2) недійсність зовнішньоторговельного контракту, у якому міститься арбітражне застереження;
- 3) відвід більшості арбітрів;
- 4) клопотання про це однієї зі сторін спору.

42. Місце арбітражного розгляду визначає:

- 1) склад арбітражу;
- 2) сторони за взаємною згодою;
- 3) сторона, на чій території виник спір;
- 4) державний суд місця укладення арбітражної угоди.

43. Мови, які використовуватимуться в арбітражному розгляді, визначають:

- 1) сторона, на чій території вирішується спір;
- 2) сторона, яка ініціює арбітраж;
- 3) сторони за взаємною згодою;
- 4) сторони, як правило, делегують це право складу арбітражу.

44. Процедуру розгляду справи міжнародним комерційним арбітражем визначають:

- 1) сторони за власним розсудом;
- 2) сторона, яка ініціює арбітраж;
- 4) міжнародний комерційний арбітраж;
- 5) господарський суд місця арбітражу.

45. Рішення третейських судів:

- 1) не є остаточними і підлягають за суттю спору апеляційному оскарженню в будь-яких державних чи судових органах або перегляду за нововиявленими обставинами;
- 2) не є остаточними і підлягають за суттю спору касаційному оскарженню в будь-яких державних чи судових органах;
- 3) є остаточними, однак тільки у країні місця форуму, в інших можуть бути переглянуті за нововиявленими обставинами;

4) є остаточною і не підлягають за суттю спору апеляційному чи касаційному оскарженню в будь-яких державних чи судових органах або перегляду за нововиявленими обставинами.

46. Форма арбітражного рішення:

- 1) усна;
- 2) письмова;
- 3) за домовленістю сторін і арбітрів;
- 4) може бути і усна, і письмова, залежить від волі арбітрів.

47. З клопотанням про скасування арбітражного рішення може звернутися:

- 1) сторона в арбітражному процесі;
- 2) треті особи;
- 3) прокурор;
- 4) інші особи, щодо яких суд прийняв рішення чи постанову, що стосується їх прав і обов'язків.

48. Відповідно до Закону України «Про міжнародний комерційний арбітраж» клопотання про скасування арбітражного рішення може бути заявлено:

- 1) протягом 10 (десяти) днів з дня прийняття арбітражного рішення;
- 2) протягом 45 (сорока п'яти) днів з дня прийняття арбітражного рішення;
- 3) протягом одного місяця з дня набрання арбітражним рішенням законної сили;
- 4) після закінчення трьох місяців, рахуючи з дня, коли сторона, що заявляє це клопотання, отримала арбітражне рішення.

49. Відповідно до Закону України «Про міжнародний комерційний арбітраж» підставами для скасування арбітражного рішення є:

- 1) неповне з'ясування обставин, що мають значення для справи;
- 2) недоведеність обставин, що мають значення для справи, які арбітраж визнав встановленими;
- 3) неправильне застосування норм матеріального права України;
- 4) підстави, зазначені в Законі України «Про міжнародний комерційний арбітраж».

50. До основних способів виконання рішень комерційних арбітражів відносять:

- 1) добровільний та примусовий;
- 2) вільний та наказовий;
- 3) імперативний та диспозитивний;
- 4) позитивний та негативний.

БЛОК ЗАДАЧ

ЗАДАЧА 1

До МКАСу при ТПП України звернулося українське підприємство «Г» до українського підприємства «Б» з позовом про стягнення заборгованості за надані послуги відповідно до арбітражного застереження про передачу всіх спорів, що можуть виникнути з цього договору, на розгляд МКАСу при ТПП України.

В яких випадках спори між резидентами України можуть бути предметом розгляду МКАСом при ТПП України, в яких - предметом розгляду МАКом при ТПП України?

За яких умов цей спір може бути розглянутий МКАСом при ТПП України?

Яке рішення щодо прийняття справи до провадження повинен прийняти Арбітражний суд, отримавши цю позовну заяву?

ЗАДАЧА 2

До МКАСу при ТПП України звернулося українське підприємство з позовом про стягнення витрат на оплату послуг адвокатів, понесених в зв'язку із примусовим виконанням рішення МКАСу при ТПП України на території Німеччини, а також про стягнення процентів за користування кредитом, отриманим позивачем в зв'язку з неповерненням відповідачем заборгованості за контрактом. Контрактом передбачено, що всі спори, які виникають під час дії контракту, підлягають вирішенню в Арбітражному суді при ТПП України (м. Київ) у відповідності з правилами і порядком вказаного суду з виключенням підсудності загальним судам. Відповідач у відзиві на позов просив у позові в частині стягнення процентів по банківському кредиту відмовити за пропуском строку позовної давності, в частині відшкодування витрат, понесених в зв'язку з примусовим виконанням арбітражного рішення, просив арбітражний розгляд припинити, посилаючись на те, що вимоги позивача про відшкодування цих витрат не є спором, що виникає під час дії контракту, тобто не підпадають під дію арбітражного застереження, яке міститься в контракті, відповідно вирішення цього питання виходить за межі компетенції МКАСу при ТПП України, а також, що ці вимоги є предметом розгляду у Вищому земельному суді (м. Кельн) за позовом позивача.

Які проблеми можуть виникнути при тлумаченні обсягу такого арбітражного застереження?

Висловіть власну думку щодо арбітрабільності спору про відшкодування судових витрат, понесених на території іншої країни під час примусового виконання попереднього арбітражного рішення.

Де і в якому порядку повинен вирішуватися цей спір?

ЗАДАЧА 3

В контракті зазначено, що розбіжності, які виникають при виконанні зобов'язань, передбачених цим контрактом, і не врегульовані шляхом переговорів і листування протягом 90 днів від дня перших переговорів, підлягають врегулюванню в Комерційному господарському суді при ТПП України (м. Київ), згідно матеріальному праву України, рішення якого є обов'язковим для виконання.

Який обсяг цієї арбітражної угоди?

Передача яких спорів не передбачена цією арбітражною угодою?

Який доарбітражний механізм вирішення спорів встановлений сторонами?

Як співвідноситься цей порядок доарбітражного врегулювання спору з нормами Закону України «Про порядок здійснення розрахунків в іноземній валюті»?

Чи є компетентний МКАС при ТПП України розглядати ці спори?

ЗАДАЧА 4

В розділі 7 договору купівлі – продажу зазначено, що спори, по яких сторонами не досягнута згода, вирішуються в Торгово-промисловій палаті України або в господарському суді України із застосуванням норм матеріального і процесуального права України.

Зазначте, які помилки припущені в цьому арбітражному застереженні, які наслідки вони можуть викликати.

Що таке альтернативне арбітражне застереження?

Чи допустимо укладати альтернативне арбітражне застереження?

В яких випадках можливий розгляд справи в господарських судах України?

Чи застосовуються норми процесуального права України при вирішенні спору МКАСом при ТПП України?

ЗАДАЧА 5

равовою підставою для звернення до МАКСу при ТПП України є п.9 контракту, де зазначено, що всі спори, що можуть виникнути в процесі виконання цього контракту, розглядаються за місцем знаходження продавця в МКАС при ТПП України, арбітражне провадження в суді відбувається англійською і російською мовами.

Чи може Арбітражний суд за власним рішенням обрати одну мову як мову арбітражного провадження?

На якій мові повинні бути оформлені позовні матеріали і додані до них документи, на якій мові повинно відбуватися усне слухання справи?.

На кого покладаються витрати на участь у процесі перекладача?

Чи означає двомовність контракту двомовний арбітражний розгляд?

ЗАДАЧА 6

Позивач звернувся до Арбітражного суду з позовом про стягнення вартості поставленого товару в сумі 30000 доларів США, пені за прострочення оплати товару в сумі 10000 доларів США, 10000 доларів США на відшкодування збитків, понесених в зв'язку із сплатою в бюджет України пені, передбаченої Законом України «Про порядок здійснення розрахунків в іноземній валюті», а також арбітражного збору. Відповідач у відзиві на позов позовні вимоги визнав необґрунтованими, просив у позові відмовити, посилаючись на те, що частина поставленого товару на загальну суму 10000 доларів США є неякісною, крім того відповідач в зв'язку із поставкою неякісного товару поніс збитки на суму 20000 євро, за попереднім контрактом, укладеним теж з позивачем, відповідач поніс збитків сумі 5000 доларів США.

Чи повинен Арбітражний суд розглянути і врахувати ці заперечення відповідача?

Як необхідно правильно оформити такого роду заперечення проти позову?

Яке значення вирішення цього питання має для строків позовної давності?

Прокоментуйте і обґрунтуйте застосування ст. 77 Конвенції ООН про договори міжнародної купівлі – продажу товарів (Відень, 1980 р.) в контексті заявлених позовних вимог.

Підготуйте зустрічний позов.

Підготуйте мирову угоду.

ЗАДАЧА 7

Позивач звернувся з позовом про стягнення заборгованості, яка виникла з контракту №32 від 14.10.2007р. Відповідач заявив зустрічний позов про стягнення заборгованості, яка виникла з контракту № 24 від 10.04.2006 р.

Чи може бути цей зустрічний позов прийнятий до розгляду?

Які зустрічні вимоги мав право заявити відповідач в цьому арбітражному процесі?

ЗАДАЧА 8

Позивач звернувся з позовом про стягнення вартості поставленого товару. Відповідач, посилаючись на невідповідність товару умовам договору щодо якості, і пояснюючи, чому він порушив порядок приймання товару за якістю, передбачений контрактом, заявив, що товар було прийнято неналежним чином вантажоотримувачем, в зв'язку із чим просив залучити вантажоотримувача в якості співвідповідача.

В чому особливості залучення до справи співвідповідача, третьої особи в третейському судочинстві?

Чи має право Арбітражний суд залучити вантажоотримувача в якості співвідповідача?

Як Арбітражний суд повинен розглянути таке клопотання?

ЗАДАЧА 9

У 1998 р. компанія «У» звернулася до федерального суду в штаті Нью-Йорк із клопотанням про підтвердження арбітражного рішення, винесеного на його користь Міжнародним комерційним арбітражним судом при ТПП України. Відповідач — американська компанія «К» — наполягала на відмові у задоволенні клопотання української компанії на тій підставі, що арбітражне рішення ще не стало остаточним згідно із законодавством України. Компанія «К» пред'явила до Київського міського суду клопотання про скасування арбітражного рішення з причин наявності процесуальних порушень, а коли в його задоволенні було відмовлено, звернулася зі скаргою до Верховного Суду України. Американський суд розглядав клопотання компанії «У» про виконання арбітражного рішення в той самий час, коли скарга компанії «К» очікувала розгляду Верховним Судом України. Федеральний суддя відкинув доводи відповідача і підтвердив арбітражне рішення,

вказавши на те, що принцип остаточності арбітражних рішень міцно встановлений в американському праві й у праві України і тому для вирішення питання про можливість виконання арбітражного рішення немає необхідності очікувати постанови Верховного Суду України по скарзі американської компанії.

Чи правильним було твердження федерального судді щодо принципу остаточності арбітражних рішень?

Розкрийте сутність даного принципу, посилаючись на законодавство України та міжнародне законодавство з цього питання.

Який суд є компетентним розглядати клопотання про скасування рішення МКАСу при ТПП України?

ЗАДАЧА 10

Українська компанія «Д», отримавши рішення МКАСу при ТПП України проти американської фірми, звернулась до компетентного суду США з клопотанням про визнання і приведення у виконання арбітражного рішення. Відповідач просив американський суд відмовити в задоволенні клопотання про підтвердження арбітражного рішення, винесеного МКАСом при ТПП України, посилаючись на те, що рішення «суперечить публічному порядку і праву України». Заява американської фірми щодо порушення публічного порядку та права була заснована на наступних доводах: недавні політичні зміни і потрясіння на Україні, неправильне застосування арбітром українського права у відношенні строків звернення з позовом, невказівка арбітром на мирову угоду сторін та його відмова розглянути докази, представлені відповідачем. Американський суд відмовився взяти до уваги ці обставини, заявивши, що у виконанні іноземного арбітражного рішення може бути відмовлено, якщо воно суперечить публічному порядку тієї держави, де виноситься прохання про його виконання. Крім того, по американському праву під публічним порядком розуміються основні принципи моралі і справедливості, їх українське арбітражне рішення ніяким чином не порушує.

Чи правильними були доводи відповідача щодо порушення публічного порядку та права?

Чи правильно відмовив американський суд відповідачу?

Що розуміється під терміном «порушення публічного порядку» за законодавством України?

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

Нормативні акти:

Генеральна угода з тарифів і торгівлі, 1994 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/981_003.

Господарський процесуальний кодекс України від 6 листопада 1991 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1798-12>

Закон України «Про виконавче провадження» від 02 червня 2016 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1404-19>

Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність» від 16 квітня 1991 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/959-12>

Закон України «Про міжнародне приватне право» від 23.06.2005 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2709-15#Text>

Закон України «Про міжнародний комерційний арбітраж» від 24 лютого 1994 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4002-12>

Закон України «Про міжнародні договори України» від 29 червня 2004 року 1906-IV. Відомості Верховної Ради України. 2004. № 50. Ст. 540. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1906-15#Text>

Закон України «Про третейські суди» від 11 травня 2004 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1701-15>

Конвенція з питань цивільного процесу 1954 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_083#Text

Конвенція Організації Об'єднаних Націй про договори міжнародної купівлі-продажу товарів від 11 квітня 1980 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_003#Text.

Конвенція Організації Об'єднаних Націй про позовну давність у міжнародній купівлі-продажу товарів від 14 червня 1974 р. Відомості Верховної Ради України. 1993. № 36. ст. 368. 34. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_002#Text.

Конвенція про визнання та виконання іноземних судових рішень у цивільних або торгівельних справах 2019 р. URL: <https://assets.hcch.net/docs/806e290ebbd8-413d-b15e-8e3e1bf1496d.pdf>

Конвенція про порядок вирішення інвестиційних спорів між державами та іноземними особами 1965 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_060

Конвенція про угоди про вибір суду 2005 р. URL: <https://assets.hcch.net/docs/510bc238-7318-47ed-9ed5-e0972510d98b.pdf>

Конвенція про юрисдикцію, визнання та виконання судових рішень у цивільних та комерційних справах 2007 р. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legalcontent/EN/TXT/PDF/?uri=OJ:L:2007:339:FULL&from=EN>

Конституція України від 28 червня 1996 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр#Text>

Нью-Йоркська конвенція про визнання та виконання іноземних арбітражних рішень 1958 р. В кн.: Цірат Г.А. Міжнародний комерційний арбітраж. К., 2002. С. 202-207.

Положення про арбітражні збори та витрати. Міжнародний комерційний арбітраж в Україні: теорія та законодавство. Під заг. ред. І.Г.Побірченка. К.: Вид. Дім «Ін Юре», 2007. С. 235-239.

Постанова Пленуму Верховного Суду України від 24.12.1999 р. № 12 «Про практику розгляду судами клопотань про визнання та виконання рішень іноземних судів та арбітражів і про скасування рішень, постановлених у порядку міжнародного комерційного арбітражу на території України». *Юридичний вісник України*. 2000. № 9. 2-8 березня. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0012700-99>

Принципи про вибір права в міжнародних комерційних контрактах 2015 р. URL: <https://www.hcch.net/en/instruments/conventions/full-text/?cid=135>

Протокол про арбітражні застереження 1923 р. Реєстр текстів міжнародних конвенцій та інших документів, що стосуються міжнародної торгівлі. Нью-Йорк, 1973. Том II.

Регламент Міжнародного комерційного арбітражного суду при Торгово-промисловій палаті України. URL: <https://icac.org.ua/wp-content/uploads/Reglament-ISAS-pry-TPP-Ukrayiny.pdf>

Регламент про арбітраж і примирення Міжнародного арбітражного суду Федеральної палати економіки (Віденські правила). URL: <https://ips.ligazakon.net/document/MU91357>

Угода про порядок вирішення спорів, пов'язаних із здійсненням господарської діяльності 1992 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/997_076#Text

Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15>

Цивільний процесуальний кодекс України: Закон України від 18.03.2004 р.

URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15#Text>

Підручники, посібники, наукові праці:

Білоусов Є.М., Яковюк І.В. Міжнародне приватне право: підручник. Х.: Право, 2021. 408 с.

Вайцеховська О.Р. Міжнародний комерційний арбітраж: навч. метод. посіб./ О.Р. Вайцеховська, Н.С. Федорук. Харків: Право, 2024. 376 с.

Міжнародне приватне право. Навчальний посібник. Практикум/ В.О. Бажанов, О.О. Білик-Ромашенко, Т.В. Боднар, Е.М. Грамацький, І.А. Діковська, А.О. Кодинець, О.В. Кохановська, Р.А. Майданик, Л.В. Панова, Ю.Д. Притика, Л.І. Радченко, В.В. Цюра / кер. авт. кол. д-р юрид. наук, проф. І.А. Діковська. Київ: Юрінком Інтер, 2024. 368 с.

Міжнародне приватне право: особлива частина: навч.-метод. посіб. / О.Р. Вайцеховська, О.В. Руденко. Харків: Право, 2023. 520 с.

Міжнародне приватне право: навч. посіб., практикум/ [В.О. Бажанов та ін.]. Київ: Юрінком Інтер, 2024. 365 с.

Міжнародний комерційний арбітраж: навчально-методичний посібник для здобувачів вищої освіти усіх форм навчання; галузь знань – 08 «Право», спеціальність – 081 «Право»/ Подцерковний О.П., Будурова Г.М., Зятіна Д.В., Згама А.О. Одеса: НУ «ОЮА», 2021. 138 с.

Міжнародний комерційний арбітраж: навчально-методичний посібник/ С.С. Андрейченко, О.Т. Волощук, К.В. Громовенко, В.Ю. Колесник. Одеса: Фенікс, 2021. 143 с.

Порівняльне комерційне право: навчально-методичний посібник для здобувачів вищої освіти усіх форми навчання; галузь знань – 29 «Міжнародні відносини», спеціальність – 293 «Міжнародне право»/ О.П. Подцерковний, Д.В. Зятіна, Е.Г. Бойченко. Одеса: НУ «ОЮА», 2021. 234 с.

Фединяк Г.С., Фединяк Л.С. Міжнародне приватне право: підручник. Вид. 8-ме, переобл. і допов. Київ: Алерта, 2021. 524 с.

Цивільний процес: навч. посіб./ [О.Г. Бортнік, О.Л. Зайцев, В.А. Кройтор та ін.]; за заг. ред. проф. В.А. Кройтора; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків: ХНУВС, 2022. 336 с.

Допоміжна:

Актуальні проблеми міжнародного приватного права: навчально-методичний посібник для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня; галузь знань - 08 «Право», спеціальність - 081 «Право»/ Укл.: Волощук О.Т., Возняковська К.А., Біленець Д.А. Чернівці, 2024. 198 с.

Альтернативне вирішення спорів: підручник; за заг. ред. Ю.Д. Притики. Київ: ВД «Дакор», 2021. 436 с.

Волощук О.Т., Гетманцев М.О. Арбітрабельність комерційних спорів у світлі права Європейського Союзу. *Юридична Україна*. 2022. № 5. С. 40-47.

Волощук О.Т., Гетманцев М.О. Інституційні арбітражі: поняття, специфічні риси та особливості правового регулювання організації та діяльності. *Юридична Україна*. 2023. № 3. С. 30-38.

Волощук О.Т., Гетманцев М.О. Міжнародні інституційні арбітражі: специфічні риси та види. *Юридична Україна*. 2023. № 4. С. 26-33.

Волощук О.Т., Гетманцев М.О. Порушення публічного порядку ЄС як підстава відмови у визнанні та виконанні арбітражних рішень на територіях держав-членів ЄС. *Юридична Україна*. № 7. 2022. С. 33-42.

Волощук О.Т., Гетманцев М.О. Принцип національної автономії та принцип необхідності ефективного застосування права ЄС при вирішенні спорів в міжнародних комерційних арбітражах: проблеми співвідношення. *Юридична Україна*. № 6. 2022. С. 19-25.

Дербак В.І. Транскордонне співробітництво як сучасна правова категорія. *Аналітично-порівняльне правознавство: електронне наукове фахове видання*. 2022. Вип. 2. С. 322- 326.

Іванець М. Роль та значення Міжнародного комерційного арбітражу в інвестиційних спорах. *Науковий вісник Ужгородського Національного Університету*. 2024. Серія ПРАВО. Випуск 81: частина 1. С. 286-290.

Інтерпретація в європейському контрактному праві: герменевтико-цивілістичні засади/ Гайдулін О.О.; [за заг. ред. Крупчана О.Д.]; НАПрН України, НДІ приват. права і підприємництва ім. Ф.Г. Бурчака. Київ: Науково-дослідний інститут приватного права і підприємництва ім. Ф.Г. Бурчака НАПрН України, 2021. 597 с.

Калинюк С.С. Тлумачення міжнародних договорів. *Закарпатські правові читання: матеріали XIII Міжнародної науково-практичної конференції* (27-28 травня 2021 року, м. Ужгород. С. 274-279.

Кройтор В.А. Юрисдикція міжнародного комерційного арбітражного суду як самостійної постійно діючої арбітражної установи (третейського суду) в Україні. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2024. № 5. С. 138-141.

Матвєєва А.В. Актуальні трансформаційні процеси у міжнародному приватному праві. *Актуальні проблеми права: теорія і практика*. 2022. № 1 (43). С. 64-72. URL:

<https://journals.snu.edu.ua/index.php/app/article/view/365/346>

Матвєєва А.В., Панченко В.В. Міжнародна торгівля у сфері транспортних послуг особливості правового регулювання. *Актуальні проблеми права: теорія і практика*. 2023. № 1 (45). С. 76-85.

Мироненко І. Застосування ІНКОТЕРМС при складанні господарських угод. *Актуальні проблеми вдосконалення чинного законодавства України*. 2024. № 64. С. 203-213.

Мирось К. В. Форми господарського судочинства та місце в них справ про оспорування рішень міжнародного комерційного арбітражу. *Актуальні проблеми у сучасній науці*. 2023. № 10 (16). С. 382–389.

Міжнародне приватне право: методичні рекомендації з підготовки до практичних занять, виконання індивідуальних завдань та самостійної роботи для студентів спеціальності 081 «Право». Уклад. В.М. Чернега, А.М. Бабюк. Київ-Тернопіль: КНУБА, ФО-П Шпак В.Б., 2022. 33 с.

Міжнародне публічне та приватне право сучасності: навчально-методичний посібник/ Ю.Ю. Акіменко, О.О. Белогубова, К.В. Мануїлова, П.П. Войтович, О.К. Каненберг-Сандул. Львів: Видавець Кошовий Б.-П. О., 2023. 99 с.

Петрина В.Н. До питання про арбітраж та його види. *Наукові інновації та передові технології*. № 6 (8). 2022. С. 620-632.

Петрина В.Н. Міжнародний комерційний арбітраж: понятійні проблеми в українському праві. *Наукові перспективи*. № 6 (24). 2022. С. 427- 435.

Петрина В.Н. Організаційно-правові способи вирішення зовнішньоекономічних спорів. *Наукові перспективи*. № 7 (25). 2022. С. 355-368.

Петрина В.Н. Поняття міжнародного комерційного арбітражу: порівняльний аспект. *Часопис Київського університету права*. № 1. 2022. С. 271 -274.

Петрина В.Н. Про правовий статус арбітрів в міжнародному комерційному арбітражі. *Юридичний науковий електронний журнал*. № 5. 2024. С. 167-171.

Петрина В.Н. Про проблеми із визначенням організацій, що вирішують спори шляхом міжнародного комерційного арбітражу, в українському праві. *Юридичний науковий електронний журнал*. № 1. 2024. С. 157-161.

Петрина В.Н. Про проблеми із визначенням поняття «арбітражний трибунал» в українському праві. *Наукові перспективи*. № 8 (26). 2022. С. 292-300.

Петрина В.Н. Про проблеми із визначенням поняття та правового статусу арбітражних установ в українському праві. *Науковий вісник публічного та*

приватного права. 2022. № 2. С. 220-226.

Спиридонова К. Арбітрабельність спорів: питання теорії та практики. *Юридичний вісник*. 2022. № 4. С. 156–164.

Спиридонова К. Компетенція міжнародного комерційного арбітражу. *Підприємництво, господарство і право*. 2021. № 7 (305). С. 22–28.

Спиридонова К.С. Арбітрабельність спорів в міжнародному комерційному арбітражі. Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філософії. Спеціальність 081 – право. Галузь знань 08 – право. Київ, 2024. 199 с.

Тертишник В.М. Міжнародне співробітництво у сфері правосуддя. Підручник. К.: Алерта, 2021. 276 с.

Інформаційні ресурси в Інтернеті:

Американська арбітражна асоціація. URL: <https://www.adr.org>

Арбітражний інститут Торгової палати Стокгольма. URL: <http://www.sccinstitute.com>

Всесвітня торговельна організація. URL: <http://www.wtj.com>

Гаазька конференція з міжнародного приватного права. URL: <https://www.hcch.net/en/home>

Європейський Союз. URL: <http://europa.eu.int>

Європейський суд з прав людини. URL: <http://echr.coe.int>

Єдиний державний реєстр судових рішень України. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/>

Законодавство України. Верховна Рада України: офіц. веб-портал. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws>

Китайська міжнародна економічна і торгова комісія по арбітражу. URL: <http://www.cietac.org>

Комісія ООН з права міжнародної торгівлі (UNCITRAL). URL: <https://uncitral.un.org/>

Лондонський міжнародний арбітражний суд. URL: <http://www.lcia.org>

Міжнародна торгова палата (ICC). URL: <https://iccwbo.org/>

Міжнародний комерційний арбітражний суд при Торгово-промисловій палаті України. URL: <http://arb.ucci.org.ua/icac/ua/icac.html>

Міжнародний центр врегулювання інвестиційних спорів (ICSID). URL: <https://icsid.worldbank.org/>

Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>

ООН. URL: <http://www.un.org>

Міжнародні видання:

Conflict of Laws: A Comparative Approach: 2nd edition; Gilles Cuniberti, Professor of Comparative and Private International Law, University of Luxembourg. 2022. 488 p.

Economic Procedural Law : methodological manual of the course of lectures in English for Law students and post-graduates of the National University «Odesa Law Academy» [Electronic visibility] / D. V. Ziatina. Odesa: Feniks, 2021. 168 p.

ICC Rules of Arbitration. URL: [http:// https://iccwbo.org/disputeresolution/dispute-resolution-services/arbitration/rules-procedure/2021-arbitrationrules/](http://https://iccwbo.org/disputeresolution/dispute-resolution-services/arbitration/rules-procedure/2021-arbitrationrules/)

International Arbitration: Law and Practice; 3rd edition. Wolters Kluwer. (June 7, 2021). 616 p.

International Commercial Arbitration. A Comparative Introduction: monography; Principles of Commercial Law series Franco Ferrari, Friedrich Rosenfeld and John Fellas. USA: Elgar Publishing, Incorporated, Edward, Massachusetts. 2023. 288 p.

International Commercial Arbitration. Thomson West. 2022. 808 p.

International Investment Law and Arbitration. Cambridge University Press; 2nd edition (April 22, 2021). 682 p.

Myronenko I. Application of INCOTERMS in drawing up commercial agreements. Current problems of improving the current legislation of Ukraine. 2024. No. 64. P. 203-213.

Popko Y. International Private Law Relations of the State: Subjective Characteristic. *Legal horizons*. 2023. № 16 (1). C. 34-44.

The Law of Investment Treaties; 3rd Edition. Oxford University Press (April 18, 2021). 640 p.

UNCITRAL Arbitration Rules. URL: <https://uncitral.un.org/en/texts/arbitration/contractualtexts/arbitration;>

UNCITRAL Model Law on International Commercial Arbitration. URL: https://uncitral.un.org/sites/uncitral.un.org/files/media-documents/uncitral/en/06-54671_ebook.pdf

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

1. Комерційні спори та способи їх вирішення
2. Медіація як альтернативний спосіб вирішення комерційних спорів
3. Консиліація як альтернативний спосіб вирішення комерційних спорів
4. Міні-процеси як альтернативний спосіб вирішення комерційних спорів
5. Поняття й особливості арбітражного порядку вирішення комерційних спорів
6. Генеза інституту арбітражного судочинства
7. Переваги та недоліки арбітражного порядку вирішення спорів
8. Тенденції розвитку арбітражного судочинства
9. Поняття, ознаки та види міжнародного комерційного арбітражу
10. Класифікація міжнародних комерційних арбітражів
11. Арбітраж *ad hoc*
12. Інституційний арбітраж
13. Популярні арбітражні центри з вирішення комерційних спорів
14. Міжнародний комерційний арбітраж при ТПП України: мета, структура та основні засади функціонування
15. Поняття та види джерел міжнародного комерційного арбітражу
16. Внутрішнє законодавство про міжнародний комерційний арбітраж
17. Міжнародні конвенції, угоди та типові регламенти, рекомендовані комісією ООН з права міжнародної торгівлі до застосування у арбітражній практиці
18. Регламенти арбітражних інституцій
19. Поняття та види арбітражних угод
20. Суттєві умови арбітражної угоди
21. Факультативні умови арбітражної угоди
22. Поняття автономності арбітражної угоди
23. Природа арбітражної угоди
24. Форма арбітражної угоди
25. Основні правила розробки арбітражних угод
26. Патологічні арбітражні застереження
27. Відвід державного суду з непідсудності як спосіб забезпечення виконання арбітражної угоди: поняття та підстави
28. Порядок оспорування арбітражної угоди в державному суді
29. Поняття та підстави відводу міжнародного комерційного арбітражу з непідсудності

30. Доктрина «компетенції компетенції»
31. Проблема судового контролю за міжнародним комерційним арбітражем
32. Розгляд спорів в міжнародному комерційному арбітражі: загальні засади
33. Стадії арбітражного процесу
34. Вибір місця арбітражу.
35. Ініціювання арбітражної процедури
36. Формування складу арбітражу
37. Вимоги до арбітрів
38. Декларація незалежності арбітра
39. Відвід арбітра
40. Проведення попередніх засідань
41. Покриття арбітражних витрат та зборів
42. Підготовка та передача справи складу арбітражу
43. Розгляд спору по суті.
44. Усні слухання
45. Винесення арбітражного рішення
46. Вимоги до арбітражного рішення
47. Окрема думка арбітра
48. Правова природа арбітражного рішення
49. Форма та зміст арбітражного рішення
50. Остаточність арбітражного рішення
51. Види арбітражних рішень
52. Порядок та підстави скасування арбітражних рішень
53. Правові наслідки скасування арбітражного рішення
54. Процедури визнання та виконання арбітражних рішень
55. Форми виконання арбітражного рішення: добровільне та примусове.
56. Основні засади порядку визнання та виконання третейських рішень, визначені у національному законодавстві.
57. Порядок приведення до виконання іноземних арбітражних рішень.
58. Екзекватура
59. Підстави для відмови у визнанні й приведенні до виконання іноземних арбітражних рішень
60. Особливості процедури визнання й приведення до виконання іноземних арбітражних рішень за кордоном

Оксана Троянівна Волощук

МІЖНАРОДНИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ АРБИТРАЖ

Серія: навчально-методичний посібник